

บทที่ 6

ข้อเสนอแนะการพัฒนา

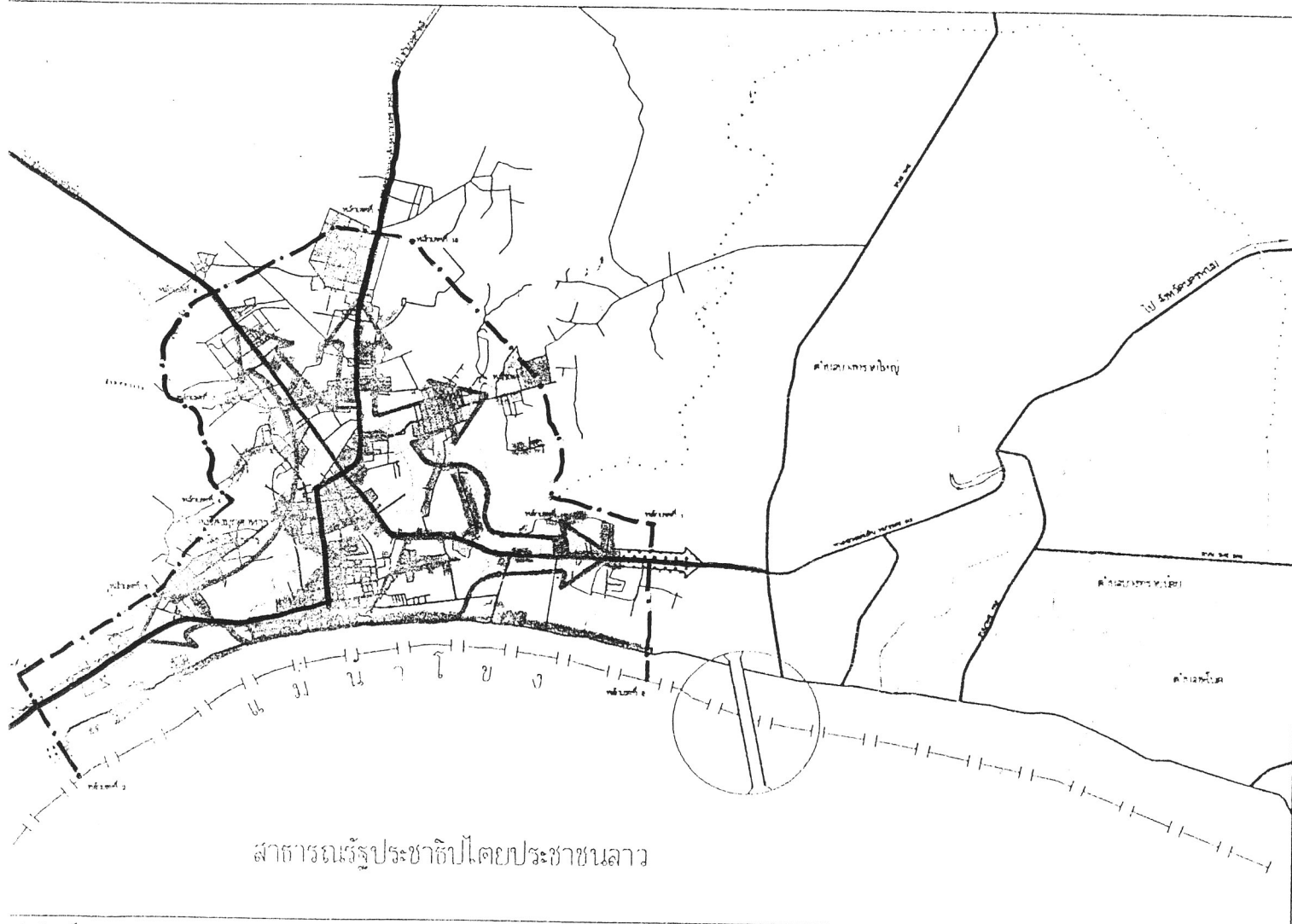
6.1 ทิศทางการขยายตัวของชุมชน

ชุมชนเมืองมุกดาหารมีการพัฒนาเป็นไปได้อย่างสูง เนื่องจากบทบาทของการเป็นศูนย์กลางชุมชนระดับจังหวัด บทบาทในด้านการบริหารการป้องกันประเทศและจากนโยบายของรัฐบาลที่เปิดพรมแดนไทย - ลาว และสนับสนุนการค้าชายแดนระหว่างประเทศด้วยชุมชนเมืองมุกดาหารตั้งอยู่ใกล้ขีดพรมแดนแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ทั้งยังมีเส้นทางที่จะติดต่อไปยังประเทศเวียดนามได้สะดวกอีกเส้นทางหนึ่ง ทำให้ชุมชนเมืองมุกดาหารเป็นเส้นทางผ่านของสินค้า ไทย - ลาว - เวียดนาม ไปโดยปริยาย และนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจของชุมชนโดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยว การค้า-บริการ และการอุตสาหกรรมในอนาคต

การใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ของชุมชนเมืองมุกดาหาร มีรูปแบบการขยายตัวไปตามแนวถนนสายสำคัญ ๆ โดยเฉพาะบริเวณด้านเหนือของเมืองซึ่งได้แก่ ฟากเหนือของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 และฟากตะวันออกของทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212 นอกจากนี้ยังมีการขยายตัวไปทางด้านตะวันตกของเมืองตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 (ไปอำเภอคำชะอี) ทิศทางการขยายตัวของเมืองโดยพิจารณาจากพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง (Built-up Area) ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบสภาพการเจริญเติบโตของชุมชนเมืองมุกดาหาร พบว่าชุมชนเมืองมุกดาหารจะมีทิศทางการขยายตัวออกไปตามแนวถนนสายหลัก ๆ ดังนี้ (แผนที่ 6.1)

ทางด้านทิศเหนือ ชุมชนเมืองมีทิศทางการขยายตัวออกไปตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ถนนชยางกูร) เชื่อมโยงไปยังอำเภอหว้านใหญ่ ซึ่งสภาพปัจจุบันมีการขยายตัวของกิจกรรมอุตสาหกรรม คลังสินค้า สถานีบริการน้ำมัน และโชว์รูมจำหน่ายรถยนต์เกิดขึ้นบนเส้นทางสายนี้

ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ชุมชนเมืองมีทิศทางการขยายตัวออกไปตามแนวของถนนลาดแค่น ตัดกับถนนห้วยแคนลงมาทางด้านตอนใต้ จะมีการขยายตัวของการใช้ที่ดินในลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ ในอนาคตจะมีเส้นทางสายเลี้ยวเมืองตัดผ่านอีกเส้นทางหนึ่ง

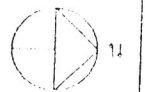
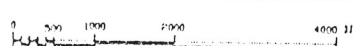

- แสดง ทิศทางการขยายตัวชุมชน
- ทิศทางการขยายตัวที่อยู่อาศัย
 - ทิศทางการขยายตัวของพาณิชยกรรม
 - พื้นที่ปลูกสร้างในปัจจุบัน

- สัญลักษณ์
- เขตอำเภอ
 - เขตตำบล
 - เขตโรงเรียน
 - เขตเทศบาล
 - ทางหลวงดิน
 - แม่น้ำ คลอง หนอง
 - ถนน
 - โรงเรียน
 - ที่ทำการอำเภอ

แนวทางการพัฒนาชุมชนขยายแดน
เมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบ
จากสะพานมิตรภาพ

แผนที่ 6.1

ทางด้านทิศตะวันตก ชุมชนเมืองมีทิศทางการขยายตัวออกไปตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 เชื่อมโยงไปยังอำเภอคำชะอี พื้นที่ที่จะรองรับการขยายตัวของเมืองทั้งประเภทพาณิชยกรรม ที่อยู่อาศัยประเภทบ้านจัดสรร และโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นในบริเวณตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 ช่วงก่อนถึงสถาบันวิจัยหม่อนไหม

ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ชุมชนเมืองมีทิศทางการขยายตัวออกไปตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ถนนชยางกูร) พื้นที่รองรับการขยายตัวของกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทบ้านจัดสรรที่จะเกิดขึ้นไปตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ช่วงก่อนถึงแขวงการทางจังหวัดมุกดาหาร

ทางด้านทิศใต้ ชุมชนเมืองมีทิศทางการขยายตัวออกไปตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034 ที่จะเชื่อมโยงไปยังอำเภอคอนคาฬ พื้นที่บริเวณนี้รองรับการขยายตัวของกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและหมู่บ้านจัดสรรอยู่ในบริเวณตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2034

6.1.1 ทางกายภาพ

จากการศึกษาถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองมุกดาหาร ตลอดจนสภาพทั่วไปของเมืองมุกดาหารทำให้สามารถสรุปเป็นข้อจำกัดและปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตของชุมชนเมืองมุกดาหาร ได้ดังต่อไปนี้

ด้านนโยบาย

ชุมชนเมืองมุกดาหารเป็นชุมชนเมืองชายแดนของไทย ที่มีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์ ความมั่นคงของประเทศเมืองหนึ่ง เนื่องจากที่ตั้งของเมืองมุกดาหาร อยู่ตรงกันข้ามกับแขวงสะหวันนะเขตของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากสภาพอดีตที่ผ่านมา เราจะสามารถสังเกตเห็นได้อย่างเด่นชัดว่า การเติบโตของเมืองมุกดาหารนั้น ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ และความมั่นคงตามแนวชายแดน หรือนโยบายระหว่างประเทศที่ดำเนินต่อกันระหว่างไทยและลาว มากกว่าการที่จะเป็นผลมาจากการพัฒนาใด ๆ หรือแผนพัฒนา ๆ ของประเทศใดเป็นประเทศหนึ่ง ในกรณีทีนโยบายทั้งของประเทศไทยและประเทศลาว ยังเปิดกว้างต่อกันมากเท่าไร ก็จะมีส่งผลให้ทั้งเมืองมุกดาหาร และแขวงสะหวันนะเขต เติบโตขึ้นในอัตราที่สูง มากกว่าในสถานการณ์ที่เกิดความไม่มั่นคงในภูมิภาค หรือการแยกกันพัฒนาอย่างตัวใครตัวมัน

เนื่องจากสภาพที่เมืองมุกดาหารเป็นเมืองชายแดน ทำให้แนวนโยบายทางด้านยุทธศาสตร์ป้องกัน เป็นข้อจำกัดการเติบโตของเมืองตามธรรมชาติ กล่าวคือ เมืองชายแดนจะมีลักษณะที่จะต้องพร้อมที่จะล่าถอยได้ตลอดเวลา เมื่อเกิดสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดน แต่ในกรณีของเมืองมุกดาหาร อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ยิ่งเมืองมุกดาหาร และแขวงสะหวันนะเขต มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจมากเท่าใด ความมั่นคงในอนุภาคบริเวณแถบนี้ก็จะยิ่งมีมากเท่านั้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากแขวงสะหวันนะเขตของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ก็มีลักษณะเป็นเมืองชายแดน เช่นเดียวกับกับเมืองมุกดาหาร ทำให้อนาคตเกิดสถานการณ์ความไม่สงบใด ๆ ขึ้นก็จะก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมายมหาศาลแก่ทั้งสองฝ่าย

ด้านสังคม ประชากร และวัฒนธรรม

ประชากรเมืองมุกดาหาร มีความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับประชากรของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมาเป็นเวลาช้านาน ด้วยความคล้ายคลึงกัน ทั้งทางด้านขนบ ธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนจนลักษณะภาษาที่คล้ายคลึงกัน จึงเป็นผลทำให้ประชากรของเมืองมุกดาหารส่วนหนึ่งเป็นบุคคลที่ถือ 2 สัญชาติ ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีผลทำให้ประชากรเมืองมุกดาหารมีความได้เปรียบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญ หรือได้รับความเชื่อถือในการติดต่อธุรกิจการค้า มากกว่าประชากรไม่ได้อยู่ในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงแห่งนี้ ส่วนผลต่อการเติบโตของเมืองในทางลบได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงของชาติในอนาคต เมื่อมีการเปิดพรมแดนกันอย่างเสรีมากขึ้นไป อาจมีปัญหาในเรื่องของผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยความช่วยเหลือของบุคคล 2 สัญชาติเพิ่มมากขึ้นได้ ลักษณะเช่นนี้ จะส่งผลเสียต่อการพัฒนาการเติบโตของเมืองโดยรวมทั้งกับประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนื่องจากลาวจะสูญเสียประชากรวัยแรงงานในจำนวนสูงเพิ่มมากขึ้น

ด้านการท่องเที่ยว

ชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำในบริเวณอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงแถบนี้ ร่วมกับแขวงสะหวันนะเขต มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งในปัจจุบันนี้การคมนาคมขนส่งทางน้ำได้ลดบทบาทความสำคัญลง เนื่องจากการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทางบกซึ่งมีความสะดวกรวดเร็วและสามารถเข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้ใกล้เคียงกว่า ชุมชนเมืองมุกดาหารในปัจจุบัน มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมต่อระหว่างชุมชนในเขตเทศบาล กับชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง ทั้งภายในจังหวัดมุกดาหารเองและจังหวัดต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาค ได้อย่างสะดวกพอสมควร ซึ่งทำให้ชุมชนเมืองมุกดาหารในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสามารถทำหน้าที่ตามบทบาทในการเป็นศูนย์กลางการนำผลผลิตทางการเกษตรกรรมของจังหวัด

ไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ในภูมิภาคได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการนำสินค้าจากพื้นที่อื่น ๆ เข้ามายังจังหวัด มุกดาหารด้วย

6.1.2 ทางเศรษฐกิจ

ธุรกิจที่สำคัญและเป็นที่น่าสนใจในขณะนี้ คือ ธุรกิจการค้าชายชายแดน และ ธุรกิจบริการและการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสาขาการผลิตของจังหวัดที่มีการขยายตัวอย่างมากและต่อเนื่องมาในช่วง 4 - 5 ปี โดยเฉพาะธุรกิจนำเที่ยวไปยังแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว และตลาดขายสินค้าพื้นเมืองอินโดจีนราคาถูกริมฝั่งแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นจัดขายที่ทำให้จังหวัดมุกดาหารเป็นที่รู้จักแพร่หลายทั่วไป มีนักท่องเที่ยวแวะเวียนมาที่จังหวัดมุกดาหารเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉลี่ยประมาณวันละ 4 000 คน ทำให้สภาพเมืองชายแดนที่เงียบเหงากลับกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่คึกคัก กระแสการค้าหมุนสะพัด นำไปสู่การลงทุนในธุรกิจการค้าในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น การพัฒนาที่ดิน, ศูนย์การค้า, ร้านอาหาร, สถานเริงรมย์ และธุรกิจโรงแรม เป็นต้น ทำให้เขตเมืองพัฒนาขยายตัวอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในขณะนี้ก็มีโรงแรมแห่งใหม่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเพิ่มอีก 2 แห่ง ได้แก่ โรงแรมพลอยพาส และ โรงแรมมุกดาหารแกรนด์

นอกจากนี้ยังมีการก่อสร้างศูนย์การค้า อาคารพาณิชย์ ขึ้นอีกหลายแห่ง อาทิ เช่น ศูนย์การค้าตลาดคานัง ศูนย์การค้าและตลาดสดศรีบุญเรือง และสถานียชนสงจังหวัดมุกดาหาร เป็นต้น

อนึ่ง เนื่องจากข้อจำกัดในพื้นที่เพาะปลูกของจังหวัดมุกดาหารที่มีอยู่น้อย ประกอบกับปัญหาในด้านการตลาดของสินค้าเกษตร และนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการลดพื้นที่การเพาะปลูกสินค้าเกษตรลง จะทำให้โครงสร้างการผลิตในสาขาการเกษตรไม่สามารถพัฒนาไปได้มากนักคงจะเป็นเพียงการผลิตเพื่อบริโภคภายใน และเหลือส่งออกในปริมาณที่สมดุลกับความต้องการของตลาด แต่ในรายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น เครื่องมือการเกษตร ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น จะยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจลงทุนเพื่อส่งออกไปยังแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่ใหญ่ของ สปป.ลาว และในอนาคตจังหวัดมุกดาหารเหมาะที่จะเป็นจุดนำเข้าสินค้าการเกษตรจากกลุ่มประเทศอินโดจีน (ราคาถูก) เพื่อทดแทนการนำเข้าจากประเทศอื่น (ราคาแพง) อาทิเช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง ฝ้าย เป็นต้น สำหรับการแก้ปัญหากระจายรายได้ใช้ชนบทได้ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ ปรับเปลี่ยนความคิดในการทำมาหากินให้เป็นการทำมาค้าขายโดยให้ทุกอำเภอพัฒนาอาชีพที่ประชาชนมีทักษะอยู่แล้ว เพิ่มเทคนิควิชาการให้เพื่อให้เป็นสินค้าหลัก สินค้าที่ระลึก โดยจังหวัดได้จัดทำสัญลักษณ์สินค้าคุณภาพของจังหวัดเพื่อส่ง

เสริมจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองของที่ระลึกให้ประชาชนชนบทมาค้าขายในเมืองมุกดาหาร และร่วมโครงการพระราชดำริตามทฤษฎีใหม่ ในการทำไร่นาสวนผสม เพื่อเพิ่มและกระจายรายได้สู่ชนบทได้อย่างแท้จริง

ในสาขาการพาณิชย์กรรม ก็จะมีการพัฒนาควบคู่ไปกับการค้าชายแดน การบริการและการท่องเที่ยว พร้อมกับการขยายตัวของเศรษฐกิจเมือง แต่อย่างไรก็ตามการเก็งกำไรในอสังหาริมทรัพย์มากเกินไปก็จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาขยายตัวในด้านนี้

ในสาขาการบริการและการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวนำที่เด่นในระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหารในขณะนี้ มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และจะต้องมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดขายใหม่ เพื่อเสริมและทดแทนแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดขายเดิมควบคู่กันไปที่สำคัญ ได้แก่ ภูผาทิพย์ แก่งกะเบา วัดสองคอน น้ำตกแก่งโพธิ์ ภูหมู เป็นต้น ตลอดจนจัดระบบของธุรกิจท่องเที่ยวให้เป็นสากล เพื่อรองรับการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศเองและระหว่างประเทศ

ในสาขาการค้าชายแดน ก็มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยจังหวัดมุกดาหารและเมืองคันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ในฐานะเมืองท่านำเข้า - ส่งออกระหว่างกันและเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้า ก็จะต้องมีการพัฒนาระบบการค้าชายแดนให้เป็นไปในรูปแบบของ การค้าระหว่างประเทศที่เป็นสากล มีกฎระเบียบในการปฏิบัติที่รัดกุม และแน่นอนเป็นที่ยอมรับในนานาอารยประเทศ เพื่อส่งเสริมให้การค้าระหว่างกันขยายตัวมากขึ้น และจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้สาขาอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้นตามมา

ในส่วนของสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นสาขาของการผลิตที่สำคัญและก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวนมาก ในปัจจุบันยังไม่มีการขยายตัวมาก การลงทุนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีน้อยส่วนที่มีอยู่เดิมก็เป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและกำลังประสบปัญหาในด้านการตลาดซึ่งจังหวัดมุกดาหารมิได้นิ่งนอนใจ ได้ตระหนักในเรื่องดังกล่าว จึงได้กำหนดเป็นนโยบายในอันที่จะเร่งส่งเสริมทุกรูปแบบให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมแขนงต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยมุ่งไปที่อุตสาหกรรมที่มีระบบการผลิตขนาดใหญ่ (Mass product) เพื่อการส่งออก

การเตรียมการเพื่อรองรับการกำหนดให้จังหวัดมุกดาหารเป็น “เขตเศรษฐกิจพิเศษ”

1) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เตรียมการวางแผนแม่บทพัฒนาเมืองชายแดน โดยเฉพาะบริเวณท่าข้าม จังหวัดมุกดาหาร เพื่อรองรับการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ แล้ว

2) การท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหาร ได้จัดทำแผนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัด ส่งเสริมการลงทุนด้านที่พักนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร และอุตสาหกรรมผลิตของที่ระลึก

3) การปรับปรุงโครงข่ายบริการพื้นฐาน

- ทำเรื่องขนถ่ายสินค้าริมแม่น้ำโขง จังหวัดกำลังเตรียมการขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อกระจายการผลิตและการจ้างงานสู่ภูมิภาคเพื่อปรับปรุงท่าเรือขนถ่ายสินค้า (ท่าข้าม) และระบบถนนเชื่อมโยง

- ทางหลวงเชื่อมโยงกับพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ขณะนี้ JICA ได้ศึกษากำหนดแนวทางเสร็จเรียบร้อยแล้ว และกรมทางหลวงได้ของบประมาณปี 2539 เพื่อการออกแบบและก่อสร้างปรับปรุงถนนบางช่วงตามแนวเส้นทางอยู่

- ทางรถไฟสายภาคอีสานตอนกลาง จังหวัดได้ขอสนับสนุนการก่อสร้างทางรถไฟเชื่อมโยงระหว่างบัวใหญ่-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยมีกำหนดเริ่มศึกษาความเหมาะสมเมื่อเดือนพฤษภาคม 2537 ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสม

4.) เส้นทางคมนาคมทางอากาศ ขอให้มีการปรับปรุงและเปิดใช้สนามบินเก่า ที่บ้านโคกสำราญ (โคกตลาด) อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร เป็น สนามบินพาณิชย์ เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจของสามจังหวัด อันประกอบด้วยจังหวัดมุกดาหาร จังหวัดยโสธร และจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นการอำนวยความสะดวกในการขนส่งและการเดินทางของนักท่องเที่ยว นักลงทุน นักอุตสาหกรรม ผู้ที่สนใจจะมาลงทุน และประชาชนในบริเวณสามจังหวัดนี้ อีกทั้งจะเป็นการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของทางราชการที่มีอยู่แล้วให้คุ้มค่า

5.) เส้นทางคมนาคมทางบกขอให้สร้าง “สะพานข้ามแม่น้ำโขงที่จังหวัดมุกดาหาร” เพื่อเชื่อมทุนในประเทศไทย ในขณะที่เดียวกันสะพานแห่งนี้จะอำนวยความสะดวกให้บังเกิดแก่ประเทศเกี่ยวข้องโดยเท่าเทียมกัน มิได้ก่อประโยชน์ให้เฉพาะประเทศหนึ่งประเทศใด โดย สปป.ลาว จะเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้ามายังประเทศไทย และไปประเทศเวียดนามและเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

6.) สถานศึกษาประเภท “วิทยาลัยช่างเทคนิค” ความต้องการของจังหวัดมุกดาหาร ต้องการให้มีการจัดตั้งวิทยาลัยช่างเทคนิคขึ้นที่จังหวัดมุกดาหาร เพื่อผลิตช่างเทคนิคในแขนงต่าง ๆ ไว้รองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น และจะช่วยพัฒนาฝีมือแรงงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น อันเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนในเขตจังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดใกล้เคียงอีกทางหนึ่งด้วย

7.) นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร เพื่อสนับสนุนเตรียมการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้พิจารณา

- ด้านทำเลที่ตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร ควรจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัด กล่าวคือ ควรตั้งอยู่ระหว่างสายทางไปอำเภอนิคมน้ำอ้อย กับสายทางไปอำเภอดงคำชะอี และอยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 10 กม. เนื้อที่ควรอยู่ระหว่าง 200 - 1000 ไร่ หรืออาจจะมากกว่า 1 แห่งก็ได้ เมื่อจังหวัดได้กำหนดที่ตั้งแล้วจะได้ดำเนินการพัฒนาสาธารณูปโภคทั้งหมด เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ รวมทั้งแหล่งน้ำดี และการบำบัดน้ำเสีย การกำจัดกากอุตสาหกรรมหรือสารพิษ

- ด้านการบริการเพื่อการส่งออก จังหวัดจะได้ขอขยายหน่วยงานของรัฐเพื่อรองรับเขตอุตสาหกรรม เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด พาณิชยจังหวัด สรรพกรจังหวัด สำนักงานผังเมืองจังหวัด การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค โทรศัพท์จังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมือง รวมทั้งการจัดบริเวณเขตปลอดภาษี การสนับสนุนการค้าชายแดนโดยการผ่อนคลायข้อจำกัดด้านการค้าการลงทุนของไทย ซึ่งเอื้อให้มีการติดต่อกิจการค้าขายกับกลุ่มประเทศอินโดจีนมากขึ้น อาทิเช่น การยกเลิกการผูกขาดของ รสพ. ในการขนส่งสินค้าผ่านแดนระหว่างไทย - ลาว การยกเลิกการสินค้าควบคุมให้เหลือเท่าที่จำเป็น เป็นต้น

8.) การศึกษาศักยภาพในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ก่อนที่จะเกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ ต้องมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนเพื่อให้ความเป็นจริงขึ้นมาได้ โดยให้มีการศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับการจัดตั้ง FEZ (Free Economic Zone) โดยศึกษาประสบการณ์จากเขตเศรษฐกิจพิเศษเช่นจีน เกาหลีใต้ อ่าวซุบิค และบริเวณสามเหลี่ยมจีน เกาหลีเหนือ และรัสเซีย การศึกษาค้นคว้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของทั้ง ไทยและลาว และเวียดนาม ความเป็นไปได้ด้านการตลาดการลงทุน ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค ความเป็นไปได้ทางการเงิน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและความเสี่ยงต่าง ๆ ในการลงทุนนอกจากนี้ ควรศึกษาถึงขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้เกิด FEZ ระยะยาว เช่น การขออนุมัติให้เปิดคลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) หรือการร่วมมือระหว่างหอการค้าจังหวัดต่าง ๆ ขอให้รัฐบาล

ประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีสิทธิพิเศษในด้านต่าง ๆ มากกว่าเขตส่งเสริมการลงทุน เขต 3 ของ BOI ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญที่ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการดังกล่าวรวมทั้งศึกษาแหล่งเงินทุนในการก่อสร้าง ระบบ FEZ ด้วย

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดเป้าหมายที่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม จะจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้ระบบปลอดภาษีการค้า ภาษีการนำเข้า วัตถุดิบหรือชิ้นส่วน ภาษีส่งออก ปลอดภาษีการท่องเที่ยว และปลอดภาษีด้านอุตสาหกรรม ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาของคณะผู้ศึกษาของบริษัท International consultancy network

จากการศึกษาเตรียมการการจัดตั้ง “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” ของจังหวัดมุกดาหารเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ศักยภาพในการลงทุนของจังหวัดมุกดาหารเด่นชัดยิ่งขึ้น “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับจังหวัดมุกดาหาร เพราะ “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” ควรมีสิทธิพิเศษ นอกเหนือจากสิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุนในเขต 3 ของ BOI ดังนี้

1. กำหนดให้เป็นเขตปลอดภาษีนำเข้าวัตถุดิบจากกลุ่มประเทศอินโดจีน เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก
2. กำหนดให้เป็นเขตที่จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 จากกำไรสุทธิ (ภายหลังจากการหักสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุนในเขต 3
3. กำหนดให้เป็นเขตที่จัดเก็บค่าบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในอัตราพิเศษเพื่อให้สามารถแข่งขันกับการลงทุนในกลุ่มประเทศอินโดจีนได้ โดยเฉพาะค่าไฟฟ้า
4. กำหนดให้เป็นเขตที่ได้รับการผ่อนผันในข้อระเบียบปฏิบัติของการตรวจคนเข้าเมือง เพื่อนำเข้าแรงงานจากกลุ่มประเทศอินโดจีน มาทดแทนแรงงานไร้ฝีมือไทย ซึ่งจะขาดแคลนในระยะแรกของการพัฒนา โดยเฉพาะในสาขาธุรกิจหรือโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้แรงงานจำนวนมาก เช่น โรงงานปั่น ทอ ฟอก ย้อม เป็นต้น

6.1.3 สังคมและประชากร

แนวโน้มการขยายตัวของชุมชนและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดมุกดาหาร เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีปัญหาทางสังคมไม่น้อย โดยเฉพาะปัญหาแหล่งน้ำสำคัญในชุมชนหลายแห่งตกอยู่ในสภาพใกล้เป็นมลพิษ และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากจำกัดในเรื่องระบบระบายน้ำและการบริการจัดการเกี่ยวกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียที่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำลำคลองธรรมชาติยังขาดประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกิจกรรมที่อยู่

อาศัยแหล่งน้ำ เช่น กิจกรรมประปา การเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม เป็นต้น กล่าวคือทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้ต้องใช้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น

สำหรับโครงการใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดมุกดาหารส่วนใหญ่โดยเฉพาะในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่ว่างอื่น ๆ ประมาณ 80 % รองลงมาได้แก่ ที่อยู่อาศัย ในปัจจุบันโครงการใช้ที่ดินหลักไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก โดยมีชุมชนที่อยู่อาศัยและย่านพาณิชย์กรรมเก่าบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง มีการขยายตัวเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่เป็นประเภทที่อยู่อาศัย กิจกรรมทางการค้าและบริการ เพื่ออุปโภคบริโภคและรองรับการท่องเที่ยว ชุมชนเมืองมุกดาหารที่เกาะกลุ่มบริเวณสี่แยกเมืองใหม่ (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ตัดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 และตัดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042) มีการขยายตัวเพิ่มความหนาแน่นมากขึ้นในบริเวณอื่น ๆ เช่น เลียบฝั่งแม่น้ำโขงตามถนนสายสำราญชายโขงทั้งด้านเหนือและด้านใต้ของเมือง ส่วนใหญ่ยังคงเป็นที่อยู่อาศัย นอกจากนี้บ้านเรือนจะก่อตัวอยู่รอบ ๆ วัด สถานศึกษาและที่ตั้งของหน่วยราชการ สำหรับการใช้ที่ดินโดยรอบชุมชนส่วนใหญ่ใช้ทำนา ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือและทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็นป่าละเมาะ

ความหนาแน่นของประชากรในจังหวัดมุกดาหารจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นและการคาดการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคาดว่าในปี พ.ศ. 2543 ประชากรในจังหวัดจะมีประมาณ 400,000 คน

โครงสร้างแรงงานในจังหวัดมุกดาหาร มีผู้ที่อยู่อาศัยในวัยทำงาน (อายุ 13 ปีขึ้นไป) ประมาณ 219,000 คน แยกเป็นผู้ทำงาน ประมาณ 79,000 คน เป็นผู้ทำงานตามฤดูกาลคือ อาชีพเกษตรกรรม ประมาณ 92,500 คน จากข้อมูลของกรมวิชาการและแผนงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พบว่าจังหวัดมุกดาหารมีสถานประกอบการเพียง 2 % เท่านั้น เมื่อเทียบกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด และมีจำนวนลูกจ้างเพียง 1.9 % ของลูกจ้างทั้งภาค แต่อัตราการเพิ่มต่อปีของสถานประกอบการของจังหวัดมุกดาหารสูงกว่าของภาคถึงร้อยละ 5.26 เทียบกับ ร้อยละ 3.89 ต่อปีของภาค ส่วนอัตราเพิ่มต่อปีของลูกจ้างจังหวัดมุกดาหารนั้นต่ำกว่าของภาคเล็กน้อย คือ เท่ากับร้อยละ 12.60 เทียบเท่าร้อยละ 12.86 ต่อปี

6.1.4 นโยบายและแผนการพัฒนา

นโยบายและแผนการพัฒนามุ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่จังหวัดมุกดาหารมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมาก เพราะแนวโน้มการพัฒนาด้านการค้าชายแดนมีโครงการที่จะพัฒนาถนนในแนวตะวันตกและตะวันออก

(มุกดาหาร - แขวงสะหวันนะเขต - ดานัง) เพื่อเชื่อมโยงจังหวัดมุกดาหารของไทยเข้ากับโครงข่ายถนนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศเวียดนาม โดยเรียกว่าแนวถนนหมายเลข 9 ระยะทางประมาณ 542 กิโลเมตร ซึ่งจะทำให้สามารถเชื่อมโยงไปยังท่าเรือดานังที่อยู่ทางตอนใต้ของเมืองกวางตรี ประเทศเวียดนาม

นโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ตามที่เสนอ โดยสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พอสรุปได้ดังนี้คือ

1.) นโยบายกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

ลดความคับคั่งของกรุงเทพมหานคร โดยการสร้างเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างภาคต่าง ๆ ให้โดยตรงเป็นการพัฒนาการเชื่อมโยงระหว่างภาคเหนือตอนล่างกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

1.1 พัฒนาเขตเศรษฐกิจในชายฝั่งตะวันออก โดยเฉพาะการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ท่าเรือพัฒนาอุตสาหกรรม ถนน ในกรณีของจังหวัดมุกดาหารนั้นจะมีการขยายถนนจากมุกดาหารไปชายฝั่งตะวันออก

1.2 พัฒนาเมืองศูนย์กลางภูมิภาค เพื่อเชื่อมโยงชุมชนชายแดนที่มีศักยภาพ เช่น มุกดาหาร และแม่สอด ซึ่งเป็นการเปิดประตูสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

1.3 นโยบายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงระหว่างไทย - เวียดนาม - สปป.ลาว - กัมพูชา - สหภาพเมียนมาร์ และ จีน เพื่อรองรับผลกระทบจากแผนพัฒนาที่สำคัญ คือ

- แผนพัฒนาเชิงรุก โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยี การเตรียมการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ เช่น การพัฒนาเมืองชายแดน การพัฒนาเมืองศูนย์กลางต่าง ๆ (การผลิต การเงิน และการท่องเที่ยว) และการพัฒนาของเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (มุกดาหารและแม่สอด)

- การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญ เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การเจรจาแก้ปัญหาอุปสรรคกับประเทศเพื่อนบ้านในด้านการค้าและการลงทุน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการส่งออก โดยเฉพาะส่งเสริมให้เกิดการผลิตร่วมและการพัฒนาทางการเกษตร

2.) แนวทางการพัฒนาภาค/อนุภาค/ระบบชุมชนในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8

2.1 กำหนดบทบาทของแต่ละพื้นที่ทั้งในระดับภาค อนุภาค หรือกลุ่มจังหวัด รวมถึงพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะและพื้นที่ชายแดน เช่น ภาคเหนือเป็นแหล่งการค้าชายแดน และการท่องเที่ยว

เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้าน ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและแหล่งพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อการส่งออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นฐานเศรษฐกิจการผลิตสินค้าและอุตสาหกรรมเชื่อมโยงกับอินโดจีนและนานาชาติ ศูนย์กลางธุรกิจการค้า การวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและการท่องเที่ยว

2.2 แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ เน้นการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อลดข้อจำกัดการขนส่งสินค้าผ่านแดน พัฒนาความร่วมมือทางวิชาการสิ่งแวดล้อม โดยให้เอกชนเป็นแกนนำในการสร้างความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกัน

การสร้างโอกาสให้ชุมชนศูนย์กลางและบริเวณชายแดน เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น การสร้างโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงระหว่างชุมชน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า และการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

3.) แนวทางการพัฒนาเมืองชายแดนกับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

3.1 นโยบายสนับสนุนการพัฒนาเมืองชายแดนมีอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว ประเด็นสำคัญอยู่ที่การกำหนดบทบาทและทิศทางของการพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อการปฏิบัติ

3.2 สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำลังดำเนินการวางแผนเค้าโครงการพัฒนาภาค รวมทั้งระบบชุมชนและเมืองชายแดน โดยมีข้อเสนอแนะและกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ สนับสนุนการสร้างเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงแม่สอด - พิชณุโลก - มุกดาหาร - แขวงสะหวันนะเขต - คานัง เป็นลำดับความสำคัญสูงสุด รองลงมาได้แก่ สหภาพเมียนมาร์ - ภาคกลางตอนบน - กัมพูชา และการพัฒนาเมืองที่มีบทบาทสนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่น เชียงใหม่ - ลำพูน

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SPECIAL BORDER ECONOMIC ZONE = SBEZ) ที่มุกดาหารมีความสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว

ศักยภาพและความเหมาะสมของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SBEZ) ที่มุกดาหาร พิจารณาทั้งภายในและภายนอกของพื้นที่แล้ว สรุปได้ว่าอำเภอเมืองมุกดาหารและอำเภอใกล้เคียงของจังหวัดมุกดาหารมีศักยภาพในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยมีเหตุผลสำคัญ คือ

1. จังหวัดมุกดาหาร ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่สำคัญทางยุทธศาสตร์การค้าระหว่างประเทศไทยและสปป.ลาว เพราะตั้งตรงข้ามแขวงสะหวันนะเขต ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งของ สปป.ลาว ที่มีประชากรมากที่สุด ประมาณ 708,100 คน มากกว่านครเวียงจันทน์ ซึ่งมีประชากรเพียง 500,000 คน จึงเป็นแหล่งงานและแหล่งตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญ

2. อำเภอเมืองมุกดาหาร มีความสำคัญเป็นอันดับสองในการทำการค้าชายแดน รองจาก อำเภอเมืองหนองคาย ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับนครเวียงจันทน์เมืองหลวงของประเทศ สปป.ลาว ประมาณ 30 % ของมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศ สปป.ลาว เกิดจากการค้าชายแดนที่จังหวัดมุกดาหาร การค้าชายแดนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนไทยที่ติดกับประเทศ สปป.ลาว และการค้าระหว่างไทยกับ ประเทศ สปป.ลาว มีการพัฒนาสืบเนื่องติดต่อกันมาเป็นเวลานาน ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวส่งเสริมความสัมพันธ์ดังกล่าวคือ ความคล้ายคลึงในเรื่องของประเพณีและวัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่และกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของทั้ง 2 ประเทศ นอกจากนั้นลักษณะทางภูมิประเทศเอื้ออำนวยให้การติดต่อเป็นไปโดยสะดวก ทำให้การติดต่อการค้าของประชาชนเป็นไปได้ง่าย

3. จากจังหวัดมุกดาหาร ข้ามไปยังเมืองคันทะบุรีของแขวงสะหวันนะเขต ประเทศ สปป.ลาว โดยถนนทางหลวงหมายเลข 9 จนถึงชายแดนประเทศ สปป.ลาวและประเทศเวียดนาม ที่เมืองลาวบาวและต่อไปยังเมืองคองฮา-เมืองเวห์ และเมืองท่าคานังของเวียดนามได้ รวมระยะทาง 542 กิโลเมตร หากมีการปรับปรุงเส้นทางนี้จะเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของทั้ง 3 ประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากท่าเรือคานังสามารถพัฒนาให้เป็นที่เรือที่จะนำเข้าวัตถุดิบจากตลาดโลกและส่งออกผลิตภัณฑ์และสินค้าไปยังตลาดโลกได้ เช่น ส่องกง ใต้หวัน เกาหลี ญี่ปุ่น ตลอดจนประเทศต่าง ๆ ในทวีปอเมริกาใต้ จังหวัดมุกดาหารจึงอยู่ในฐานะที่เปรียบเสมือนเป็นประตูการค้าของประเทศไทย

4. โครงการก่อสร้างทางหลวง 4 ช่องจราจร โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก (ชลบุรี - ระยอง) มายังจังหวัดสระแก้ว - บุรีรัมย์ - ยโสธร สิ้นสุดที่จังหวัดมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญไปสู่จังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีรายได้ประชากรต่อปีต่ำสุด และเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการส่งออกแก่สินค้าที่ผลิตได้ในเขตนี้ โดยมีเป้าหมายการตลาดที่กลุ่มประเทศอินโดจีน หรือประเทศอื่น ๆ ในตลาดโลก (ส่งออกที่ทำเรือพาณิชย์แหลมฉบัง และท่าเรือมาบตาพุด) ตามแนวนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคของรัฐบาล โครงการข่ายคมนาคมที่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดมุกดาหารมีมากพอสมควรที่จะได้รับการปรับปรุง

5. นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและการพัฒนาเพื่อที่ของรัฐบาลประเทศ สปป.ลาว ซึ่งให้ความสำคัญแก่แขวงสะหวันนะเขต ในฐานะเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงก่อภาวะการลงทุน การค้า และการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหารที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับแขวงสะหวันนะเขตไม่ว่าเป็นด้านสังคม วัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ

การกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมุกดาหาร

การกำหนดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมุกดาหารนั้น ได้มีการศึกษาเบื้องต้นโดยคณะที่ปรึกษา โดยได้รับคำแนะนำจากส่วนราชการในจังหวัดมุกดาหาร พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมุกดาหาร มีขอบเขตดังนี้

1. อำเภอเมือง : ทุกตำบล
2. อำเภอหว้านใหญ่ : ทุกตำบล
3. อำเภอกำชะอี : 6 ตำบล คือ ตำบลหนองเอี่ยน ตำบลน้ำเที่ยง ตำบลเหล่าสร้างถ่อ ตำบลบ้านซ่ง ตำบลคำมบก และตำบลคำชะอี
4. อำเภอนิคมน้ำอ้อย : 4 ตำบล คือ ตำบลกกแดง ตำบลหนองแวง ตำบลนาออก และตำบลนิคมคำสร้อย
5. อำเภอหนองสูง : 2 ตำบล คือ ตำบลหนองสูง และตำบลภูวง
6. อำเภอดอนตาล : 3 ตำบล คือ ตำบลบ้านแก้ง ตำบลโพธิ์ไทยและตำบลดอนตาล

การกำหนดเขตย่อยของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและที่ตั้งโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญคือ เขตย่อยปลอดภาษี เขตย่อยปลอดภาษีธุรกิจการท่องเที่ยว เขตย่อยส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก เขตที่ตั้งโครงสร้างพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

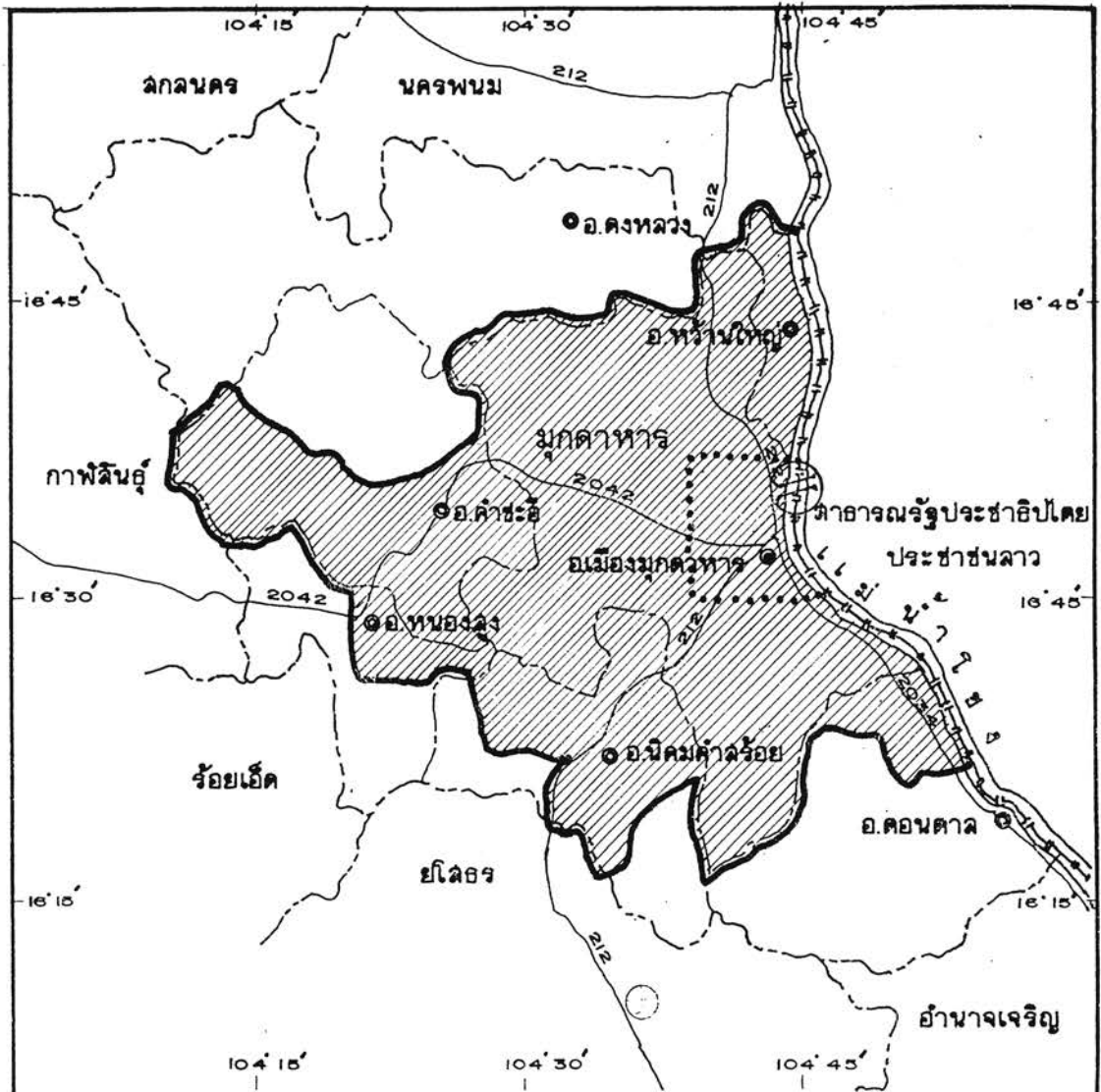
1.) เขตย่อยปลอดภาษีการค้า (DUTY FREE AREA) อยู่ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ในบริเวณใกล้กับด่านท่าข้าม (ด่านต้นโพธิ์) นอกจากนี้ร้านค้าที่ได้รับอนุญาตจะให้เป็นร้านค้าปลอดภาษี (DUTY FREE SHOP)

2.) เขตย่อยปลอดภาษีธุรกิจการท่องเที่ยว ควรจะอยู่ในเขตที่เป็นที่ตั้งของธุรกิจโรงแรมหรือธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ คือ บริเวณนั้นควรอยู่ในอำเภอเมืองมุกดาหาร เป็นพื้นที่บริเวณถนนเลี้ยวเมือง หรือบริเวณใกล้ที่ตั้งสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2

3.) เขตย่อยส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก ที่นอกเหนือจากเขตย่อยปลอดภาษีธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจอุตสาหกรรมส่งออกนั้น ควรแยกกันตามแผนการใช้ที่ดิน (LAND USE PLAN) ของกรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้มีการกำหนดไว้ในผังเมืองรวมเมืองมุกดาหาร

4.) เขตที่ตั้งโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมเขตเศรษฐกิจชายแดนมุกดาหาร

4.1 สนามบินที่จังหวัดมุกดาหารควรจะตั้งอยู่ที่บ้านนาโสก อำเภอเมืองมุกดาหาร ซึ่งเป็นที่สาธารณะ มีเนื้อที่ประมาณ 3,125 ไร่ และเป็นพื้นที่ที่มีความสะดวก เนื่องจากมีทางเข้า -

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ		แผนที่ 6.2	
แสดง เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตการค้าปลอดภาษี ที่ตั้งสะพาน		สัญลักษณ์ เขตประเทศ เขตจังหวัด เขตอำเภอ ที่ตั้งจังหวัด ที่ตั้งอำเภอ แม่น้ำ	
0 5 10 20 กม.		เหนือ 	

ออกได้ถึง 4 ทาง ทางเลือกที่สอง ควรจะตั้งสนามบินที่บ้านหนองม้า ซึ่งเป็นที่สาธารณะที่อยู่ในอำเภอหนองสูง มีเนื้อที่ 2,500 ไร่ เป็นบริเวณที่สะดวกในการเดินทางเข้า - ออก นอกจากนั้น หากได้พิจารณาขยายเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมถึงจังหวัดอื่น ๆ ด้วย สนามบินควรจะอยู่ที่อำเภอเลิงนกทา เพราะมีสนามบินของทหารอยู่แล้ว สามารถปรับปรุงให้เป็นสนามบินพลเรือนได้

4.2 สถานีรถไฟ ควรจะตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองมุกดาหาร คือ มีทางเลือก 3 จุด คือ

1. บริเวณคำอาฮวนริมถนนชยางกูรหรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212
2. บริเวณบ้านด่านคำ ตรงที่สาธารณะประโยชน์
3. บริเวณบ้านโคกสูง ถนนชยางกูร ช่วงระหว่างอำเภอเมืองมุกดาหาร

4.3 โรงพยาบาล ควรจะตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร

4.4 มหาวิทยาลัย และสถานฝึกอาชีพ มหาวิทยาลัยแห่งแรกควรอยู่ใน เขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร และมหาวิทยาลัยแห่งต่อมาควรอยู่ในบริเวณอำเภอรอบนอก เช่น อำเภอหนองสูง อำเภอกำชะอี อำเภอนิคมน้ำสร้อย และอำเภอคอนตาล ส่วนสถานฝึกอาชีพนั้น กำหนดพื้นที่ที่สมควรกำหนด เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย

4.5 โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการลงทุน เช่น โรงพักและแยกสินค้า คลังสินค้า ที่ตั้งตู้บรรทุกสินค้า (CONTAINER YARD) นั้นควรอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนใกล้กับที่ตั้งของเขตย่อยส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก หรือบริเวณใกล้กับที่ตั้งของสะพาน โดยมีการกำหนดพื้นที่ตามโครงการจัดทำผังเมืองรวม

6.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหา

6.2.1 ข้อเสนอแนะแนวทางการใช้ที่ดินชุมชนเมืองมุกดาหาร

ในลักษณะของการกำหนดรูปแบบเพื่อเป็นกรอบสำหรับการใช้ที่ดิน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของการใช้ที่ดิน ทั้งในอำเภอเมืองมุกดาหาร ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีของเมือง และการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของเมืองสืบต่อไป สำหรับรูปแบบการใช้ที่ดินสำคัญมีดังต่อไปนี้ คือ

1. พื้นที่พักอาศัย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือบริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยและบริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง

- บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเดี่ยว ซึ่งการตั้งถิ่นฐานมาแต่ดั้งเดิม มีการกระจายตัวอยู่ริมแม่น้ำบริเวณริมแม่น้ำโจง บริเวณทางหลวงแผ่นดิน 2042 ถนนรพช.11040 (ตาตแดน - หนองหอย) และถนนวงคำพา เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการรองรับการขยายตัวของประชากรและเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัยต่อไปในอนาคต รวมทั้งตำบลบางทรายใหญ่

- บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ได้แก่บริเวณ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029 ถนนดำรงมุกดา และถนนท่าเรือ เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางในอนาคต

2. บริเวณพาณิชยกรรม ที่สำคัญของเมืองมุกดาหารมี 2 บริเวณ คือบริเวณชุมชนใหม่และบริเวณชุมชนเดิมริมแม่น้ำโจง โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำโจง คือถนนสำราญชายโขง สภาพพื้นที่ควรปรับปรุงขยายของ และลานพักผ่อนชมวิวยพร้อมทั้งสถานที่จอดรถ

3. บริเวณพื้นที่อุตสาหกรรม คือบริเวณพื้นที่อุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิม หมายถึงพื้นที่ที่มีการกระจายตัวของกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมในปัจจุบัน โดยเฉพาะบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอยู่แล้ว

4. บริเวณพื้นที่เกษตรกรรม กำหนดให้พื้นที่เกษตรกรรมโดยส่วนใหญ่ซึ่งอยู่บริเวณริมแม่น้ำโจง เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญ และได้รับการสนับสนุน โดยมีความพร้อมทุก ๆ ด้าน

5. บริเวณพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่พื้นที่บริเวณซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีความสำคัญในด้านอุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม และแหล่งน้ำดิบสำหรับทำการประปา ได้ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโจง ห้วยมุก และห้วยแซ่

6.2.2 แนวทางแก้ไขปัญหา

1.) การจัดทำผังเมืองรวมเมืองมุกดาหาร ให้มีผลบังคับใช้ รวมทั้งข้อเสนอแนะ

2.) การจัดการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ได้แก่ การจัดการด้านระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะมูลฝอย ระบบประปา เขื่อนกั้นคลังพัง ท่าเรือหรือท่าข้าม ตลาดอินโดจีน

ระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม

เมืองมุกดาหารมีลักษณะชุมชนริมแม่น้ำโดยด้านทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำโขง พื้นที่บริเวณนี้มีลักษณะเป็นที่ลุ่ม ส่วนพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกของเมืองมีลักษณะเป็นพื้นที่สูง จากลักษณะดังกล่าวทำให้เมืองมีพื้นที่ลาดเอียงจากด้านทิศตะวันตก ลงไปสู่ทิศตะวันออกหรือบริเวณริมแม่น้ำโขง

สภาพน้ำท่วม

การเกิดน้ำท่วมในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีสาเหตุมาจากการที่น้ำในแม่น้ำโขงโดยเฉพาะในฤดูน้ำหลากขึ้นสูง ทำให้คลองต่าง ๆ ที่ระบายลงแม่น้ำโขงไม่สามารถระบายได้เต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้ท่อระบายน้ำต่าง ๆ ที่ระบายน้ำลงคลองเหล่านั้นไม่สามารถระบายน้ำออกได้ หรือระบายออกได้ช้า เมื่อประกอบกับฝนตกหนักในพื้นที่ จึงเกิดน้ำท่วมขังทันที โดยเฉพาะพื้นที่ในเมืองตามแนวถนนสมุทราชูคารักษ์ด้านติดกับห้วยมุก ส่วนพื้นที่ลุ่มต่ำ น้ำจะท่วมก่อนพื้นที่ในเมือง เช่น พื้นที่ริมแม่น้ำโขง บริเวณห้วยมุกและบริเวณริมห้วยแซ่ อย่างไรก็ตามเมื่อระดับน้ำในแม่น้ำโขงลดลง น้ำที่ท่วมในพื้นที่ก็จะลดลงด้วย โดยมีระยะเวลาที่น้ำท่วม แต่ละครั้งประมาณ 5 - 7 วัน พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมประจำได้แก่ ชุมชนบริเวณที่ราบลุ่มห้วยมุก ชุมชนบริเวณที่ราบริมห้วยแซ่ ในพื้นที่สุขาภิบาลและเทศบาลพบว่ามีเพียงพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารเพียงแห่งเดียวที่ประสบปัญหาน้ำท่วมรุนแรง

สภาพการระบายน้ำโดยทั่วไป

พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารค่อนข้างจะลาดชัน ในพื้นที่ตอนใน(ด้านทิศตะวันตก) และมีลักษณะเป็นที่ลุ่มบริเวณริมแม่น้ำโขง (ด้านทิศตะวันออก) โดยมีลำห้วยและคลองต่าง ๆ เป็นเส้นทางระบายน้ำลงสู่แม่น้ำโขง ห้วยมุก ห้วยแซ่ เป็นลำห้วยสายหลักในการระบายน้ำ โดยจะรับน้ำจากลำห้วยสาขาต่าง ๆ ในพื้นที่ตอนใน แล้วจึงระบายน้ำลงแม่น้ำโขง

ข้อเสนอแนะ

1. การก่อสร้างท่อระบายน้ำสายหลัก ตามแนวถนนในพื้นที่ตัวเมือง
2. การก่อสร้างท่อระบายน้ำสายหลัก ตามแนวถนนในพื้นที่รอบนอกตัวเมือง
3. การสร้างสถานีสูบน้ำปลาถถนนสมุทราชูคารักษ์
4. ก่อสร้างคันดินกั้นน้ำท่วมริมห้วยมุก ห้วยแซ่ และคลองสาขา

ระบบบำบัดน้ำเสีย

ปัจจุบันเทศบาลเมืองมุกดาหารยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับชุมชน น้ำเสียเกิดจากชุมชนส่วนใหญ่จะระบายน้ำเสียดลงสู่ท่อระบายน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ คือ ห้วยมุก ห้วยเข้ และแม่น้ำโขง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้ง ซึ่งน้ำในแม่น้ำโขงมีน้อย ทำให้ผู้ที่ใช้น้ำจากแม่น้ำโขงช่วงท้ายน้ำได้รับผลกระทบเนื่องจากน้ำในแม่น้ำโขงปนเปื้อนด้วยน้ำเสียชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ควรก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชนิดบ่อกึ่ง ซึ่งเหมาะสมกับเทศบาลเมืองมุกดาหารมากที่สุด

ระบบกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลเมืองมุกดาหาร ภายใต้การจัดเก็บขนขยะมูลฝอยของงานอนามัยและสิ่งแวดล้อม มีรถเก็บขนขยะมูลฝอยในความรับผิดชอบทั้งหมด 7 คัน มีเจ้าหน้าที่จัดเก็บขยะมูลฝอย 31 คน มีการแบ่งเขตความรับผิดชอบการเก็บขนขยะมูลฝอยของรถแต่ละคัน จำนวน 6 เขต ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการ 15 ตร.กม. โดยรถเก็บขนเป็นแบบรถไฮดรอลิกอัดท้าย

พื้นที่กำจัดขยะของเทศบาลเมืองมุกดาหาร ตั้งอยู่บริเวณริมห้วยตาสื่อ ซอยมัทวาน ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ดินของเทศบาลเมืองมุกดาหาร อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของเทศบาลฯ ไปตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2042 (มุกดาหาร-คำชะอี) ลี้จากถนนเข้าไปประมาณ 2 กิโลเมตร มีพื้นที่กำจัดขยะทั้งหมด 45-1-52.4 ไร่ ขณะนี้ใช้พื้นที่ไปแล้วประมาณ 20 ไร่

การกำจัดขยะ ปัจจุบันทางเทศบาลฯใช้วิธีหากองบนพื้น (OPEN DUNPING) แล้วขุดหลุมฝังเป็นคราว ๆ ไป โดยขุดร่องลึกประมาณ 2 เมตร รวมทั้งมีการจุดไฟเผากลางแจ้งด้วย และได้มีการนำรถแทรกเตอร์ดินตะขามาใช้ในการฝังกลบขยะ ปริมาณขยะที่เก็บเข้ามามีประมาณวันละ 29 คัน การกำจัดขยะปัจจุบันนี้เป็นวิธีที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ทำให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมใกล้เคียง เช่น กลิ่นเหม็นแฉะอาจมีผลกระทบต่อน้ำใต้ดินได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาความไม่เพียงพอของถังขยะในพื้นที่เขตชุมชน เช่น ชุมชนวัดยอดแก่น ชุมชนแก้วกีนรี ชุมชนพัฒนาศรีมงคล ชุมชนนาโปใหญ่ ชุมชนตาแคน และบริเวณตลาดสด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปรับปรุงและจัดเส้นทางรถเก็บขนขยะมูลฝอย
2. ก่อสร้างที่กำจัดขยะมูลฝอยแห่งใหม่ในพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิม

ระบบประปา

การประปาภูมิภาคมีระบบผลิตน้ำประปาจากน้ำผิวดิน โดยมีแหล่งน้ำดิบคือแม่น้ำโขง ตั้งอยู่ที่ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2042 (มุกดาหาร - คำชะอี) บนเนื้อที่ประมาณ 22 ไร่เศษ ปัจจุบันมีขนาดกำลังผลิต 480 ลบ.ม./ชม. ซึ่งปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2536 สำหรับกำลังผลิตในปัจจุบันการประปาภูมิภาค (ส่วนกลาง) มีแผนการขยายกำลังการผลิตเพิ่มเติมแล้ว

เขื่อนกันตลิ่ง

บริเวณเทศบาลเมืองมุกดาหารอยู่ในบริเวณส่วนที่เป็นคิ่งน้ำของแม่น้ำโขงในฤดูน้ำหลากกระแสน้ำในแม่น้ำโขงไหลเชี่ยวมาก จึงก่อให้เกิดการกัดเซาะริมตลิ่งในบางบริเวณในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารหายไปปีละประมาณ 1 - 3 เมตร ริมตลิ่งบางส่วนได้มีการก่อสร้างเขื่อนกันตลิ่งไว้แล้ว โดยเฉพาะบริเวณริมถนนสำราญชายโขงด้านใต้ ซ่องตั้งแต่ทำข้ามไปจนถึงบริเวณวัดศรีสุมังค์ และในบริเวณริมถนนสายราญชายโขงด้านเหนือ ช่วงบริเวณบ้านนาโปใหญ่ ยังมีการก่อสร้างเขื่อนกันตลิ่ง

ข้อเสนอแนะ

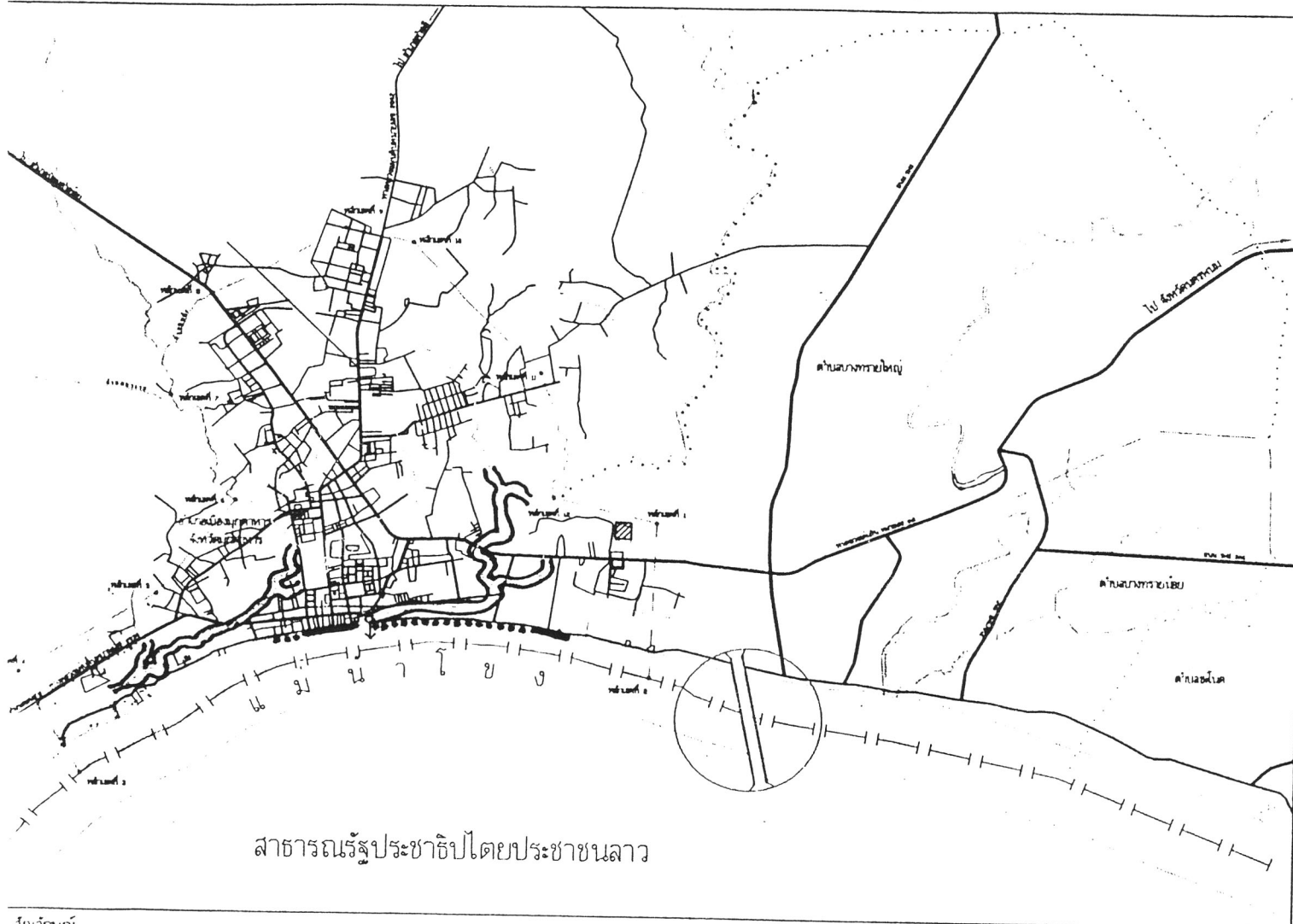
ควรสร้างเขื่อนกันตลิ่งฝั่ง บริเวณวัดศรีบุญเรือง ประมาณ 500 เมตร และบริเวณหน้าวัดโพธิ์ศรีถึงวัดศรีมงคลเหนือ มีระยะทางประมาณ 2500 เมตร

ท่าเรือ

ในปัจจุบันการเดินทางไปมาระหว่างประชาชนจังหวัดมุกดาหาร ประเทศไทย กับประชาชนของแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ต้องใช้การคมนาคมทางน้ำเพียงอย่างเดียว โดยบริเวณเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารมีท่าเรือ 2 ท่าอยู่ริมแม่น้ำโขง คือท่าข้ามและแพขนานยนต์

ท่าข้าม (ด่านต้นโพธิ์)

เป็นท่าเทียบเรือข้ามฟากไป - กลับระหว่างบริเวณวัดศรีมงคลใต้ อำเภอเมืองมุกดาหาร ฝั่งไทย กับเมืองกันตะบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เป็นจุดผ่านแดนถาวร ท่าเรือตั้งอยู่บริเวณถนนสำราญชายโขง วัดศรีมงคลใต้ ตลาดอินโดจีน และด่านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหาร ในฤดูแล้ง แม่น้ำโขงกว้างประมาณ 580 เมตร ช่วงน้ำหลาก แม่น้ำโขงจะกว้างประมาณ 1,600 เมตร ท่าข้ามฝั่งไทยเป็นบันไดคอนกรีต กว้างประมาณ 1.50 เมตร ตลิ่งลาดสูง 15 - 20 เมตร มีอาคารผู้โดยสารและบริเวณข้างเคียง มีร้านค้าพาณิชย์ และบ้านพักอาศัย มีบริษัทนำเที่ยวมาบริการสำหรับนักท่องเที่ยวที่ประสงค์จะข้ามฟากไป สปป.ลาว. โดย

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

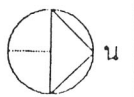
แสดง

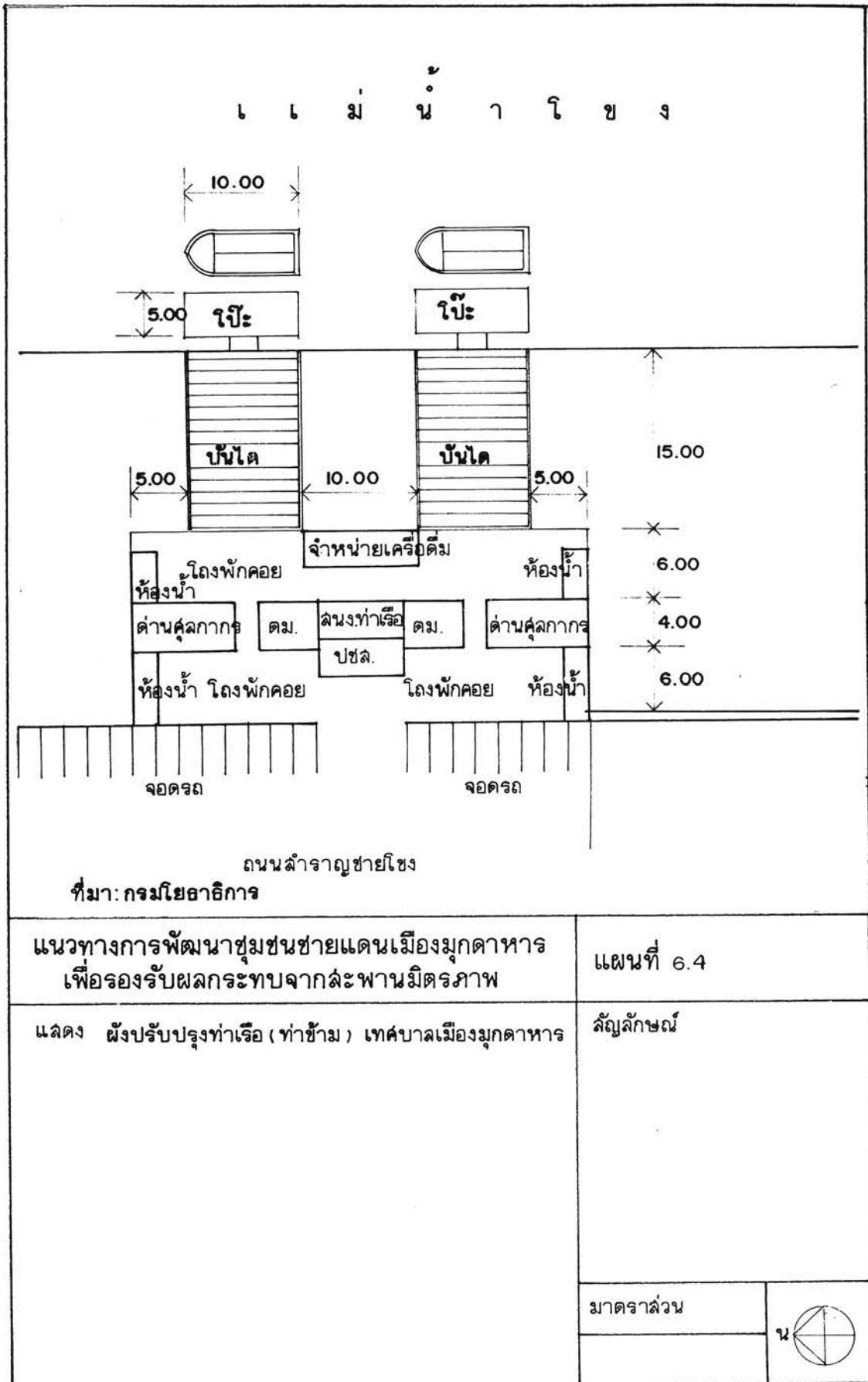
- เชือกกันคลื่นที่จะสร้างเพิ่มเติม
- เชือกกันคลื่นเดิม
- ==== คันกันน้ำริมห้วย
- สถานีสูบน้ำ ขนาด 4 ลบ.ม. / วินาที ปากลำห้วยมุก
- ▣ โครงการที่ตั้งโรงบำบัดน้ำเสีย

- สัญลักษณ์
- เขตประเทศ
 - เขตอำเภอ
 - เขตตำบล
 - เขตเทศบาล
 - ==== ทางหลวง ถนน
 - แม่น้ำ คลอง ห้วย
 - หนอง บึง
 - ลาน
 - โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ
 - ที่ทำการอำเภอ
- แนวถนนโครงการทางเมือง โดยกรมทางหลวง

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดน
เมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบ
จากสะพานมิตรภาพ

แผนที่ 6.3

ฝั่งลาวเป็นท่าเทียบเรือปรับแต่ง ลาดคั้งสูง 40 - 100 เมตร เป็นที่ตั้งเมืองคันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว.

ท่าเรือของเทศบาลเมืองมุกดาหาร ที่ท่าข้าม มีขนาดเล็ก มีทั้งห้องพักผู้โดยสารและสะพานลงเรือ เกิดปัญหาแออัดในช่วงการขึ้นลงเรือ ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้โดยสารที่มาใช้บริการ ซึ่งมีทั้งชาวไทย - ลาว และชาวต่างชาติ ที่เป็นนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร รวมทั้งพ่อค้าแม่ค้าที่ต้องข้ามไปมา ซึ่งมีการนำสินค้าขนาดที่ไม่ใหญ่มากนักติดตัวไปมาด้วย เช่น เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม อาหารแห้ง เฟอร์นิเจอร์ ทำให้ท่าเรือโดยเฉพาะบริเวณโปะะเทียบเรือแออัดไปด้วยผู้โดยสารและสินค้า ทำให้เกิดสภาพไม่ปลอดภัย โดยเฉพาะช่วงน้ำหลาก จำนวนผู้เดินทางไปมาผ่านท่าข้ามแต่ละวันไม่น้อยกว่า 300 คน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการปรับปรุงสภาพพื้นที่ก่อสร้างส่วนขยายของที่ระลึก และปรับปรุงสภาพพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อจอดรถและร้านอาหาร

ท่าแพขนานยนต์

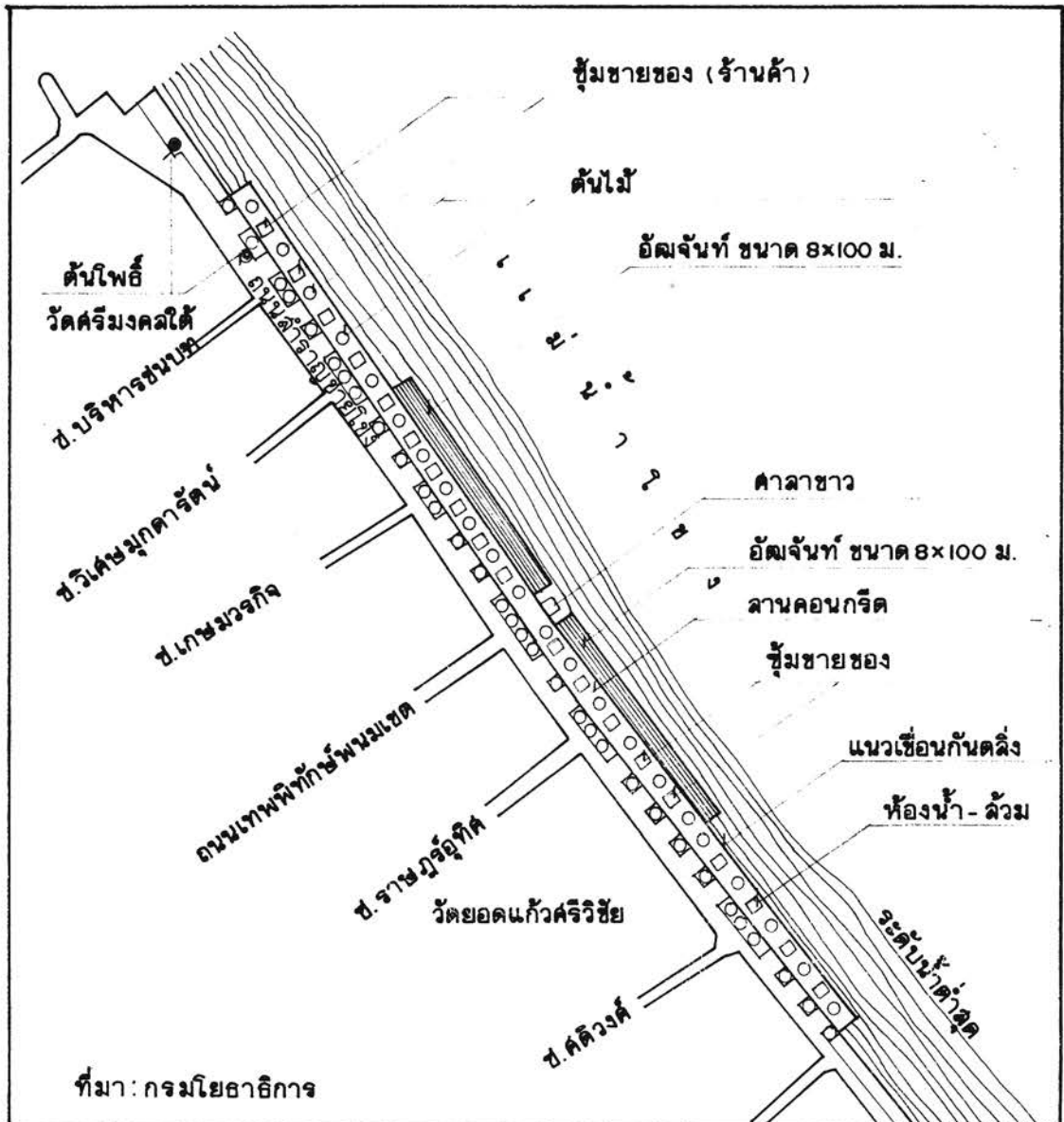
เป็นท่าเทียบเรือเพื่อการขนส่งสินค้าระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ตั้งอยู่บ้านนาโปกลาง ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร บริเวณจุดบรรจบของถนนสำราญชายโขงกับถนนท่าเรือ ห่างจากตัวเมืองมุกดาหารไปทางทิศเหนือประมาณ 2 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นถนนคอนกรีต กว้างประมาณ 6 เมตร สร้างเป็นทางลาดชันลงไปริมตลิ่งของแม่น้ำโขง ทำเรียบเรื่อนี้อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองมุกดาหาร ถ้ามีการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 ขึ้นจะทำให้แพขนานยนต์ลดบทบาทในการขนส่งสินค้าลงและอาจจะเลิกกิจการไป

ข้อเสนอแนะ

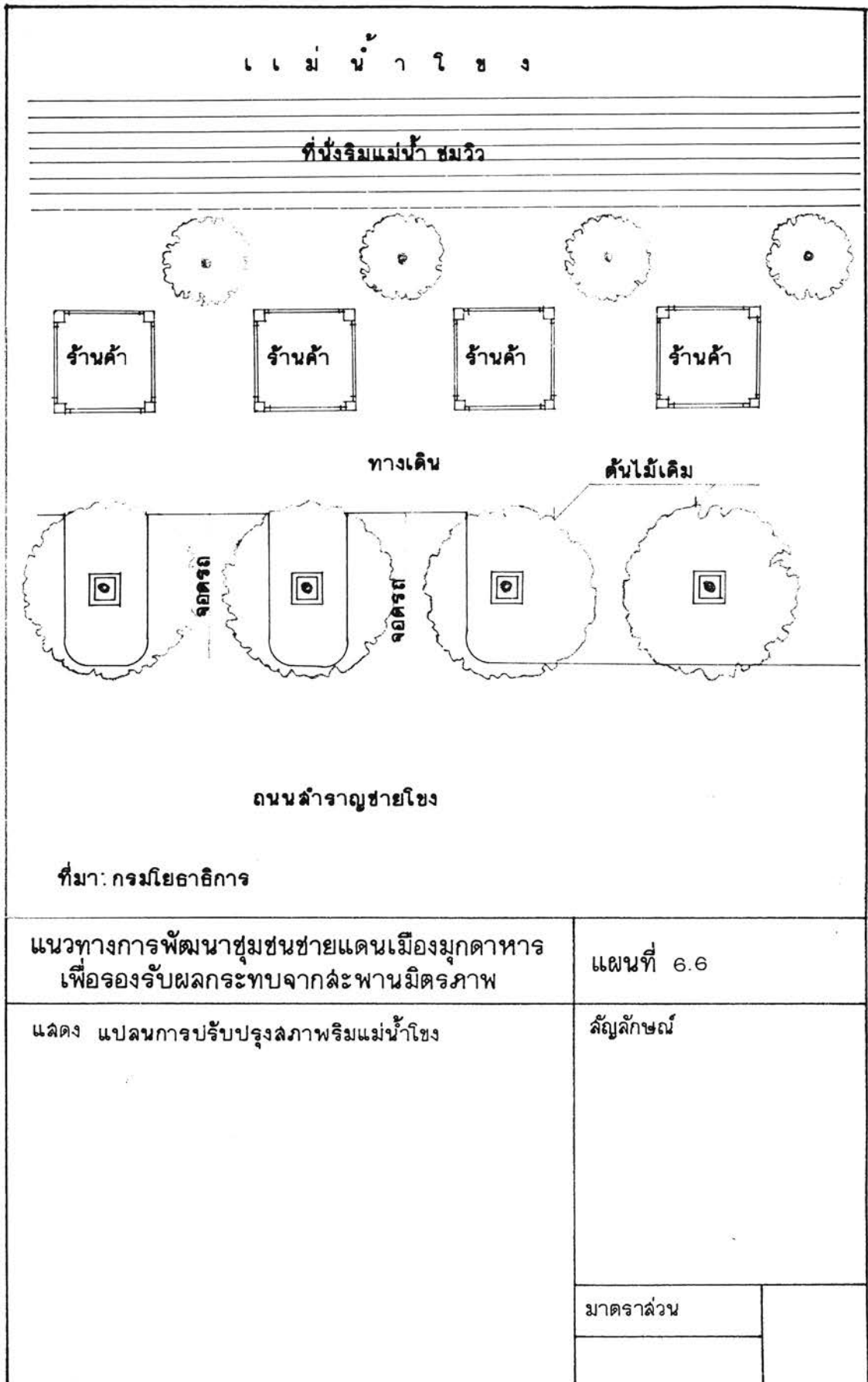
ในปัจจุบันยังขาดที่จอดรถบรรทุกสินค้า ขณะตรวจผ่านด่านศุลกากร เพื่อขนส่งไปยังเมืองคันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ควรจัดหาที่จอดรถขนส่งสินค้าให้เป็นระเบียบ

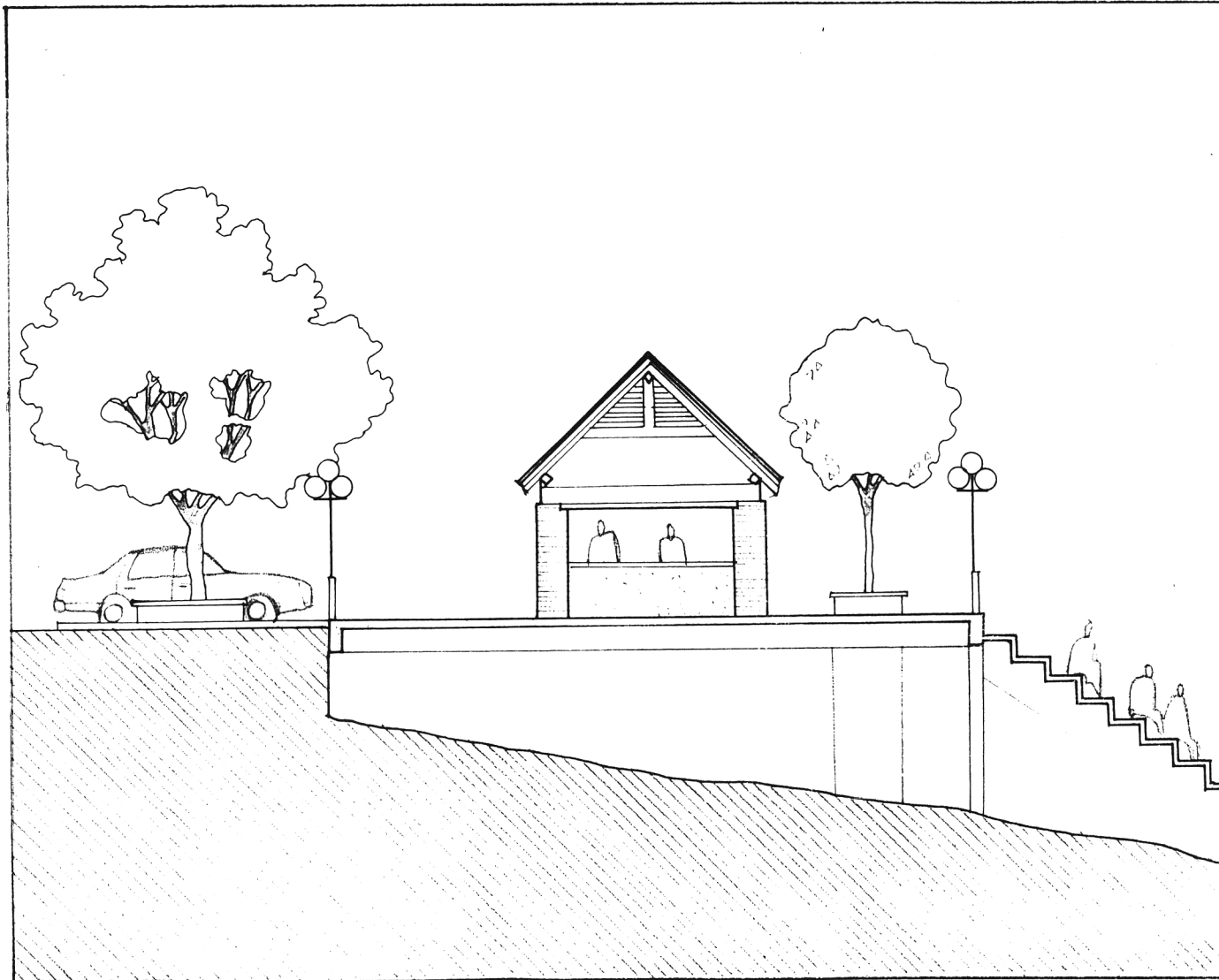
ตลาดอินโดจีน

ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง บริเวณถนนสำราญชายโขงได้ เริ่มเปิดดำเนินการค้าขายมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 สินค้าที่นำมาขาย มีทั้งสินค้าของประเทศไทย และมีมาจาก สปป.ลาว เวียดนาม กลุ่มประเทศอินโดจีน ซึ่งต้องผ่านด่านศุลกากรก่อนนำมาจำหน่าย สินค้ามีราคาถูกพอสมควร ในวันเสาร์-อาทิตย์ จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาซื้อสินค้าเป็นจำนวนมาก โดยเฉลี่ยประมาณ 4,000 คน/วัน ทำให้สภาพเมืองมุกดาหารที่เคยเงียบเหงากลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่คึกคัก ซึ่งก่อ

<p>ที่มา : กรมโยธาธิการ</p> <p>แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ</p>	<p>แผนที่ 6.5</p>
<p>แสดง การปรับปรุงตลาดอินโดจีน</p>	<p>สัญลักษณ์</p>
<p>มาตราส่วน</p> <p>0 10 20 50 100 ม.</p>	

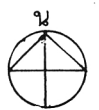
แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดน
เมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบ
จากสะพานมิตรภาพ

แสดง รูปตัดการปรับปรุงภูมิชายของ
ลานพักผ่อน ชมวิว

สัญลักษณ์

แผนที่ 6.7

มาตราส่วน

ให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบที่ต่อเนื่อง ได้แก่ ศูนย์การค้า ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ โรงแรม ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร

ปัญหาของตลาดอินโดจีน มีดังนี้

1. ปัญหาจราจรติดขัด บริเวณถนนสำราญชายโขงได้ ช่วงผ่านตลาดอินโดจีนในช่วงวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดราชการ เนื่องจากถนนแคบและมีผู้คนเดินไปมาจับจ่ายซื้อของ
2. ปัญหาหาบเร่ แผงลอยของพ่อค้าแม่ค้าวางของขายบริเวณริมถนนบนทางเท้าในช่วงวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดราชการ เนื่องจากไม่มีที่วางขายสินค้าที่เหมาะสม
3. ปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอ เนื่องจากมีรถจักรยานและรถยนต์ส่วนตัวเพิ่มขึ้นในช่วงวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดราชการ
4. ปัญหาขยะมูลฝอย และความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของตลาดอินโดจีน และบริเวณริมคลองแม่น้ำโขง หน้าตลาดอินโดจีนในช่วงฤดูแล้ง

ข้อเสนอแนะ

ควรสร้างลานคอนกรีต กว้างประมาณ 8 เมตร โดยใช้เสารับน้ำหนักยื่นออกจากคดิ่งริมแม่น้ำโขงขนานไปกับชายแม่น้ำ ช่วงบริเวณวัดศรีมงคลใต้ ถึงวัดศรีสุ่มังค์ โดยการก่อสร้างอิฐฉันทน์นั่งชมวิว นั่งชมเรือ หรืออาคารต่าง ๆ ริมแม่น้ำโขง และจัดแบ่งบริเวณเป็นอาคารขายสินค้า จุดชมวิว ลานจอดรถ ห้องสุขา

6.3 บทบาทการเป็นเมืองชายแดน

การวางแผนพัฒนาชุมชนเมืองมุกดาหาร จะต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายหลักและนโยบายการเปิดประตูการค้าของไทย พอดีสรุปบทบาทและหน้าที่ของชุมชนเมืองมุกดาหาร ดังต่อไปนี้

- 1.) ชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นเมืองชายแดนที่มีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ
- 2.) ชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นศูนย์กลางการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินในระดับจังหวัด
- 3.) ชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นประตูการค้าของไทยที่เปิดออกสู่ตลาดในกลุ่มประเทศอินโดจีน
- 4.) ชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นศูนย์กลางการค้าและบริการในระดับจังหวัด

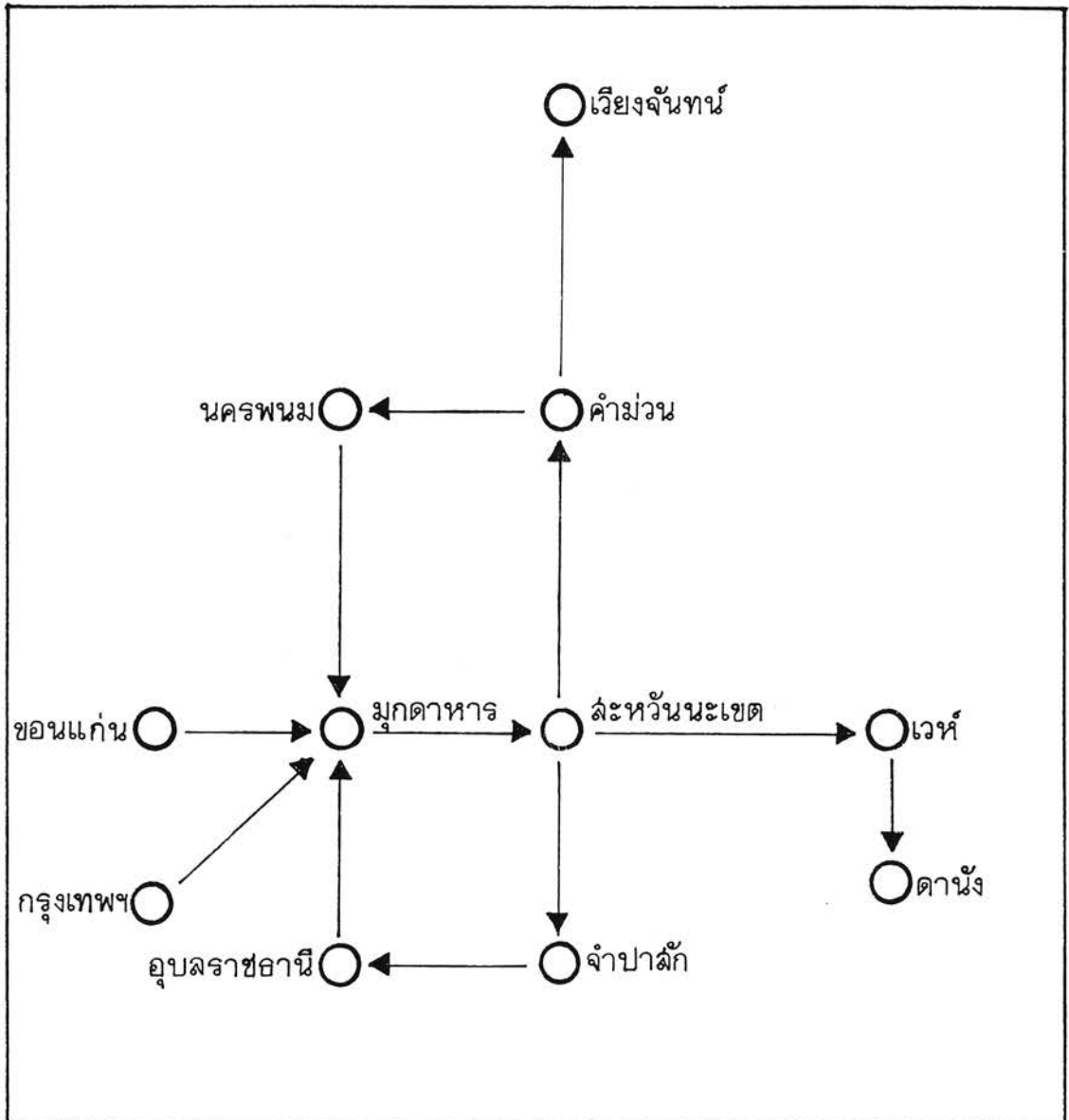
5.) ชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นศูนย์กลางการแปรรูปผลผลิต ทางด้านการเกษตรในระดับจังหวัด

จังหวัดมุกดาหาร สามารถรองรับบทบาทและหน้าที่ในการเป็นเมืองชายแดนที่มีความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ ที่จะช่วยดูแลให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณชุมชนเมืองและแนวชายแดน

เมืองมุกดาหาร ตั้งอยู่ในแนวรับกระแสน้ำ ทำให้เมืองมุกดาหารต้องสูญเสียพื้นที่บริเวณริมตลิ่ง เนื่องจากกระแสน้ำในแม่น้ำโขงกัดเซาะตลอดปี ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อทรัพย์สินของประชาชนและเมืองมุกดาหารแล้ว ยังเท่ากับเป็นการบั่นทอนเสถียรภาพและความมั่นคงในระดับชาติ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพังและการสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง จะต้องสอดคล้องกับองค์ประกอบของเมืองที่มีอยู่เดิม และมีส่วนช่วยในการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม สามารถรองรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่น กิจกรรมการแข่งขันเรือประเพณีระหว่างไทย - ลาว มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีจะนำไปสู่ความมั่นคงทางการเมือง

6.4 ศูนย์กลางการท่องเที่ยว

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากจังหวัดหนึ่ง และมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในอินโดจีน จากจังหวัดมุกดาหารข้ามไปยังแขวงสะหวันนะเขต ขึ้นไปยังแขวงคำม่วนตามถนนหมายเลข 13 ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว.) ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ถ้ำพระบ้าน ถ้ำภูผา ถ้ำเชียงเลียบ เป็นต้น จากแขวงคำม่วน สปป.ลาว ข้ามกลับมายังฝั่งไทยที่อำเภอเมืองนครพนมได้และหากเดินทางตามถนนหมายเลข 13 ไปทางใต้จากปากเซ สปป.ลาว สามารถข้ามไปยังจังหวัดอุบลราชธานี ฝั่งไทย ตามเส้นทางนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติอยู่มาก มีการสำรวจพบซากไดโนเสาร์ นอกจากนั้นยังมีความสำคัญด้านวัฒนธรรม โดยเป็นแหล่งอาศัยของชนเผ่าลาวเทิง ลาวลุ่ม และหากไปตามถนนหลายเลข 9 ไปทางทิศตะวันออกจนจรดชายแดนประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว.) และประเทศเวียดนาม ณ บริเวณชายแดนมีน้ำตกและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสามารถผ่านไปยังเส้นทางโฮจิมินห์ อันเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ในช่วงสงครามเวียดนาม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญมากแห่งหนึ่ง จากชายแดนเมืองลาวบาว ประเทศเวียดนามไปยังเมืองเว้ ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าแก่ของเวียดนามได้ จังหวัดมุกดาหารจึงสามารถเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทาง

<p>แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ</p>	<p>แผนที่ 6.1</p>	
<p>แสดง แผนผังการท่องเที่ยวโดยทางรถยนต์</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ จังหวัด ← การเดินทาง 	
	<p>มาตราส่วน</p>	<p>เหนือ</p>

ไปท่องเที่ยวยังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว.) และประเทศเวียดนาม ได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารและประเทศใกล้เคียงเฉลี่ยแล้วประมาณวันละ 400 คน

จังหวัดมุกดาหาร มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารเป็นจำนวนมากในแต่ละปี เฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่า 1,000 คน ต่อสัปดาห์ คาดว่ารายได้จากด้านงานบริการนักท่องเที่ยวดังกล่าวไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ ยังมีโรงแรมเกิดขึ้นในจังหวัดมุกดาหารเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งที่เทียบเท่าโรงแรมในกรุงเทพฯ ได้แก่ โรงแรมมุกดาหารแกรนด์ โรงแรมพลอยพาสเลส โรงแรมมุกดาหารรา เป็นต้น และยังมีสถานที่พำนักอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวอยู่ในตัวเมือง

การพัฒนาและการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวภายในเมืองมุกดาหาร การเข้าถึงพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง อันเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีค่ามากที่สุด นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังเมืองมุกดาหาร ส่วนใหญ่มีความต้องการเห็นแม่น้ำโขงและฝั่งประเทศ สปป.ลาว. แต่การเข้าถึงพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงของเมืองมุกดาหาร ทำให้สะดวกแก่ขนาดพื้นที่ที่จอดรถ เนื่องจากมีการขายของบริเวณตลาดอินโดจีนริมฝั่งแม่น้ำโขงเกือบตลอดแนวโดยใช้ผิวการจราจรเป็นที่ตั้งแผง การพัฒนาพื้นที่บริเวณตลาดอินโดจีนและบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงจำเป็นต้องทำควบคู่ไปกับการก่อสร้างเขื่อนเพื่อกันคลื่นพัง รูปแบบของเขื่อนโดยทั่วไปควรมีทางเดินเท้าเชื่อมกันได้โดยตลอด เริ่มบริเวณหน้าวัดโพธิ์ศรีถึงวัดศรีมงคลเหนือ รวมระยะทาง 2,500 เมตร

6.5 รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน บริเวณด้านชายแดนเมืองมุกดาหาร

เป็นการวางผังการใช้ที่ดินให้สามารถรองรับการย้ายหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชายแดนจำนวน 11 หน่วยงาน เจ้าหน้าที่และครอบครัวและประชาชนในภาคบริการ (การค้าและพาณิชยกรรม)

สภาพพื้นที่ด้านชายแดนมุกดาหารมีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับเนินเตี้ย ๆ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร เป็นพื้นที่อยู่นอกเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร และอยู่นอกเขตผังเมืองรวมของกรมการผังเมือง เป็นผู้วางผัง ในการพัฒนาพื้นที่ด้านชายแดนบริเวณสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 ได้เสนอแนะให้เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อให้สามารถรองรับการพัฒนาชายแดน ดังนี้

บริเวณที่ 1 ที่ดินประเภทสถาบันราชการ กำหนดให้มีที่ดินประเภทสถาบันราชการ สาธารณูปโภค และ สาธารณูปการเพิ่มขึ้นในบริเวณ ดังนี้

- ด้านศุลกากรมุกดาหาร
- ด้านตรวจพืชและวัสดุการเกษตร
- ด้านตรวจคนหางานมุกดาหาร
- ด้านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหาร
- ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
- สำนักงานสาธารณสุขด้านชายแดนมุกดาหาร
- หน่วยงานแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- ร้านค้าปลอดภาษี
- สถานีตำรวจย่อยด้านชายแดนมุกดาหารและตำรวจการท่องเที่ยวมุกดาหาร
- เขตปลอดภาษีธุรกิจการท่องเที่ยว

บริเวณที่ 2 ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม

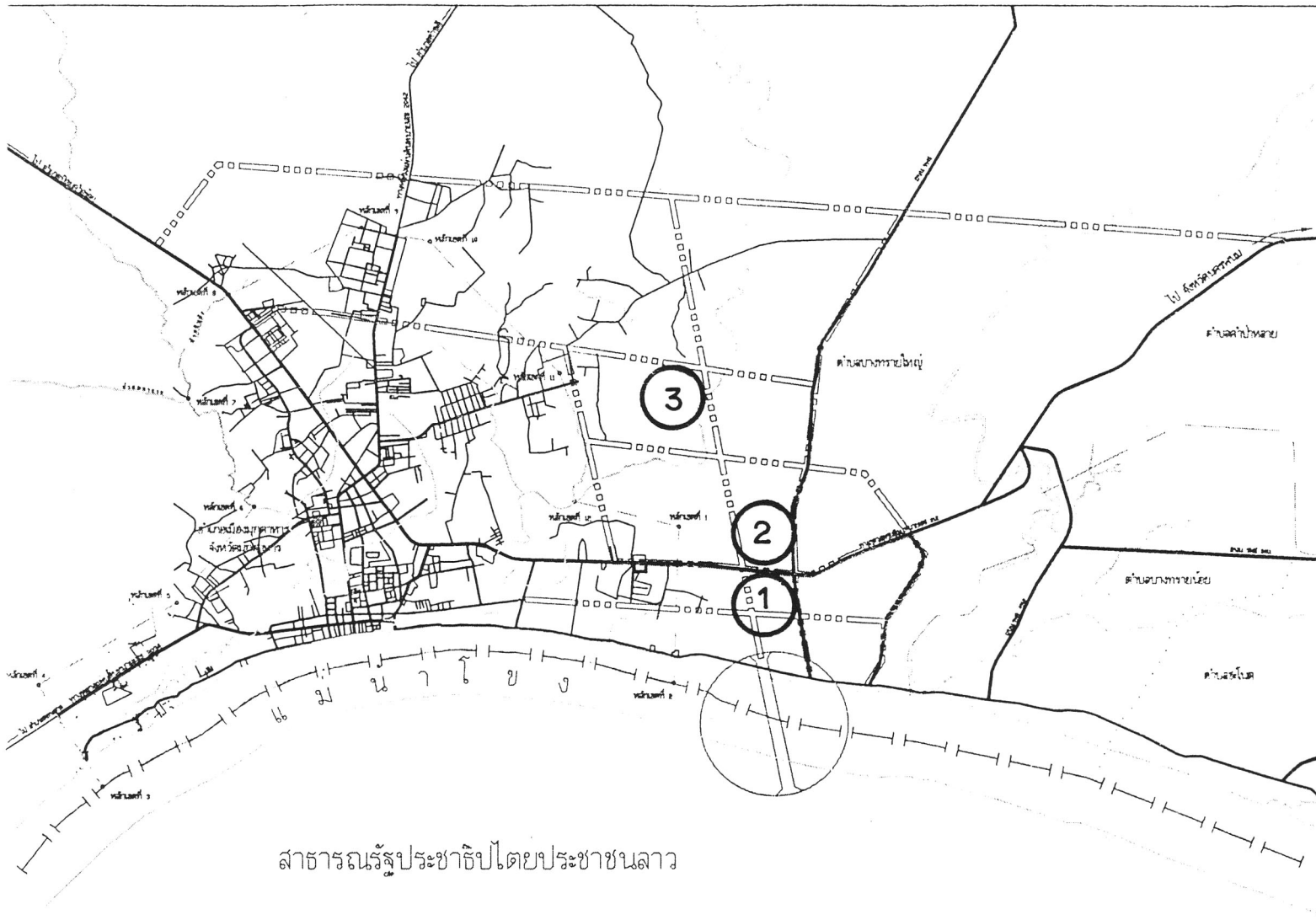
- ตลาดกลางการค้าเพื่อการเกษตร
- สถานีขนส่งผู้โดยสาร
- สถานีขนส่งสินค้า
- ด้านกักสัตว์

บริเวณที่ 3 ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม

- คลังสินค้า
- เขตย่อยส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก

6.6 การใช้ที่ดินชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2

การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของชุมชนเมืองมุกดาหารเพื่อรองรับการขยายตัวของประชากร พิจารณาจากศักยภาพและเงื่อนไขในการพัฒนาเกิดจากการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 รวมทั้งการใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน ในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทได้ถูกกำหนดให้มีการขยายตัวในพื้นที่ที่มีสัมพันธ์ต่อเนื่องกับชุมชนเดิม โดยคำนึงถึงข้อมูลปัจจุบัน ในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท ได้ถูกกำหนดให้มีการขยายตัว

- แสดง
- 1 บริเวณที่ 1.
 - 2 บริเวณที่ 2.
 - 3 บริเวณที่ 3.

- ถนนเดิมปรับปรุงผิวจราจร
- ถนนเพิ่มขยายผิวจราจร
- ถนนโครงการ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

- สัญลักษณ์
- เขตประเทศ
 - เขตอำเภอ
 - เขตตำบล
 - เขตชุมชน
 - ทางหลวง ถนน
 - แม่น้ำ คลอง ท้าย
 - หนอง บึง
 - สหกรณ์
 - โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ
 - แนวถนนโครงการทางเลี่ยงเมือง โดยกรมทางหลวง
 - ที่ว่าการอำเภอ

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดน
เมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบ
จากสะพานมิตรภาพ

แผนที่ 6.8

ในพื้นที่ที่มีสัมพันธ์ต่อเนื่องกับชุมชนเดิม โดยคำนึงถึงข้อมูลปัจจุบัน แนวโน้มอนาคตตลอดจนให้มีเส้นทางคมนาคมและขนส่งเชื่อมโยงให้เป็นระบบที่สมบูรณ์

ผังการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของชุมชนเมืองมุกดาหาร ได้เสนอให้ชุมชนมีการขยายตัวโดยรอบชุมชนเดิมที่เป็นศูนย์กลางหลักและขยายไปทางด้านเหนือของเทศบาลเมืองมุกดาหาร ซึ่งเป็นที่ตั้งของสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 มีระยะห่างจากศูนย์กลางชุมชนเมืองมุกดาหารประมาณ 5 กิโลเมตร

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ให้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสมกับการอยู่อาศัยในระดับที่ได้มาตรฐาน และไม่ควรมีกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยกำหนดให้พื้นที่โดยรอบชุมชนเดิมและขยายไปทางฟากตะวันออกและตะวันตกของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212

2. การใช้ที่ดินที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากและพาณิชยกรรม ที่ดินประเภทนี้ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสม กิจกรรมที่ไม่ควรอยู่ในที่ดินประเภทนี้เช่นเดียวกับการใช้ประโยชน์ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ไม่ควรมีกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยกำหนดให้พื้นที่ประเภทนี้มีการขยายตัวทางด้านทิศตะวันตกของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212

3. การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ให้ใช้ประโยชน์เพื่ออุตสาหกรรมและคลังสินค้าและกิจการที่เกี่ยวกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โดยกำหนดให้ด้านทิศตะวันตกของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ในแนวเดียวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมของผังเมืองรวมเมืองมุกดาหาร เพื่อการเชื่อมโยงและการเกี่ยวข้องของ 2 พื้นที่

4. การใช้ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรมหรือที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสม การสร้างที่อยู่อาศัยไม่ควรให้เป็นลักษณะการจัดสรรที่ดินเพื่ออยู่อาศัย การพาณิชยกรรม หรือโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสภาพแวดล้อม

5. การใช้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ดินประเภทนี้ให้ใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ เช่น สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น โดยอาจมีกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าไปบริการได้บ้าง เช่น มีจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่มขนาดเล็ก

6. การใช้ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษาและสถาบันศาสนา ในพื้นที่ตำบลบางทรายใหญ่ มีโรงเรียนและวัดที่เพียงพอและการเปลี่ยนแปลงหรือขยายพื้นที่ สามารถกระทำได้ในการใช้ที่ดินทุกประเภท

7. การใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการ อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 มีขนาดพื้นที่ประมาณ 300 ไร่

ประชากรแฝง

ประชากรแฝง หมายถึง ประชากรที่อยู่อาศัยจริงในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร โดยทำงานประกอบอาชีพประจำอยู่ แต่มีชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้าน ณ ที่อื่นอื่น ๆ หรือชาวต่างด้าวที่เข้ามาทำมาหากินในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร แต่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ในเขตชุมชนเทศบาลเมืองมุกดาหารมีประชากรแฝงอยู่เป็นจำนวนมาก จากการสำมะโนประชากรและเคหะ โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติได้เคยสำรวจสำมะโนประชากรในปี พ.ศ. 2533 พบว่าชุมชนเทศบาลเมืองมุกดาหารมีประชากรสำมะโนทั้งสิ้น 25,5591 คน แต่มีประชากรในทะเบียนขณะนั้น 25,031 คน จึงคิดเป็นประชากรแฝงร้อยละ 2.31 ของประชากรที่มีชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้าน

นอกจากนี้ยังมีประชากรแฝงประเภทคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร คือ ประชากรญวนอพยพ โดยเขตเทศบาลเมืองมุกดาหารได้ขึ้นบัญชีไว้ในปี พ.ศ. 2538 พบว่ามีจำนวนประชากรอพยพรวม 4,127 คน ชาย 2,051 คน หญิง 2,076 คน หากคำนวณเป็นประชากรต่างด้าวให้เป็นประชากรแฝง พบว่าเทศบาลเมืองมุกดาหารมีประชากรแฝงประเภทนี้คิดเป็นร้อยละ 13.97 ของประชากรในทะเบียน

ดังนั้นในช่วงระยะเวลาสิ้นปี 2539 ประเมินได้ว่าในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร มีประชากรอยู่อาศัยจริง ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2539 มีประชากรในทะเบียน 34,347 คน มีประชากรแฝงนอกทะเบียน 6,351 คน รวมประชากรอาศัยอยู่จริง 40,698 คน

การกระจายประชากรอยู่อาศัยในพื้นที่เทศบาลเมืองมุกดาหาร เมื่อปี พ.ศ. 2539 พบว่าบริเวณย่านชุมชนหนาแน่นมากในบริเวณชุมชนดั้งเดิมริมแม่น้ำโขงมีประชากรกระจุกตัวมากที่สุด และรองลงมาได้ ชุมชนหนาแน่นปานกลางย่านชุมชนเมืองใหม่

แนวโน้มการขยายตัวของประชากร

จากข้อมูลประชากรปี 2539 ประชากรในเขตวางผังมีจำนวนประมาณ 7,793 คน และประชากรในเขตเทศบาล 34,347 คน การเปลี่ยนแปลงประชากรในเขตวางผังในช่วง 6 ปี ระหว่าง

พ.ศ. 2533 - 2539 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.23 การเพิ่มประชากรในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 28.11 ส่วนประชากรนอกเขตเทศบาลมีการเปลี่ยนแปลงเพียง 2.59

การคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ปี พ.ศ. 2559 การประมาณจำนวนประชากรอนาคตในเขตวางผังพัฒนาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรโดยการพัฒนาบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินประเภทแหล่งงาน จากข้อมูลประชากรระหว่างปี 2533-2539 เป็นการเพิ่มขึ้นของประชากรในเขตวางผังในระยะ 20 ปีข้างหน้า การใช้ที่ดินในชุมชนเมืองเขตวางผังเมืองรองรับสะพานมิตรภาพสามารถรองรับประชากรในตำบลบางทรายใหญ่ได้ประมาณ 14,717 คน ความหนาแน่นของเขตประชากรในเขตวางผัง 2 คนต่อไร่

ตาราง 6.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรในเขตวางผัง

ปี พ.ศ.	คาดประมาณจำนวนประชากร		ยอดรวมพื้นที่ศึกษา
	เขตเทศบาลมุกดาหาร	เขตวางผัง	
2544	47,169	9,135	56,304
2549	64,777	10,709	75,486
2554	88,959	12,554	101,513
2559	122,168	14,771	136,939

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลการผังเมือง กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

เกิดความต้องการตำแหน่งที่ตั้งที่เปลี่ยนแปลงแรงดึงดูดทางเศรษฐกิจ โดยสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 เป็นย่านการค้าแห่งใหม่ เปลี่ยนไปจากเดิมในบริเวณด้านต้นโพธิ์ บริเวณถนนสำราญชายโขง และบริเวณตลาดสุขาภิบาลเมืองใหม่ บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2029

จากการวิเคราะห์ลักษณะของผลกระทบข้างต้น พบว่าที่เกิดขึ้นนั้นบางส่วนเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอันได้แก่การสูญเสียพื้นที่การเกษตรเกิดจากการขยายตัวของพื้นที่สิ่งปลูกสร้างโดยปราศจากการควบคุมการขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน การขยายตัวการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและมีแหล่งนันทนาการใหม่ดึงดูดใจ คือสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 และบางส่วนเป็นผลทางอ้อมที่เกิดขึ้นหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินไปเพื่อการท่องเที่ยว โดยอาจจะกลายเป็นสถานที่พักอาศัย โรงแรม สิ่งก่อสร้างเหล่านี้จะก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ติดตามมา ได้แก่ การเกิดอุปสรรคต่อการจัดระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจราจรคับคั่ง การขาดแคลนน้ำประปาเมื่อมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ปัญหามลพิษและการกว้างซื้อที่ดิน การขาดแคลนแรงงานการเกษตร ทำให้ผลผลิตการเกษตรลดลง วิถีชีวิตเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น การบดบังทำลายทัศนียภาพ

แนวความคิดในการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินชุมชนแห่งใหม่

จากการศึกษาภาพรวมของจังหวัดมุกดาหาร เมืองมุกดาหารและพื้นที่บริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ในด้านกายภาพเศรษฐกิจและสังคมการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่การเปลี่ยนแปลงอาคารและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทิศทางและแนวโน้มการขยายตัวของเมืองและประชากรสามารถกำหนดรูปแบบความต่อเนื่องของผังและพื้นที่บริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 ดังนี้

เมืองมุกดาหารมีการวางผังเมือง มีการพัฒนาในเขตเทศบาล โดยรวมชุมชนทั้ง 2 แห่ง คือ ชุมชนเดิมและเมืองใหม่ เพื่อป้องกันมิให้ชุมชนขยายตัวยาวตามถนนสายหลัก จึงส่งเสริมให้เมืองมีศูนย์กลางการบริการ 2 บริเวณ คือ

- 1.) ศูนย์กลางหลัก ชุมชนเดิมริมแม่น้ำโขงเป็นศูนย์กลางขนาดใหญ่ มีบทบาทเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ การพาณิชย์กรรม การค้า และการบริการ การท่องเที่ยวแก่ชุมชน และพื้นที่โดยรอบ โดยกำหนดให้อยู่ในบริเวณย่านกลางการค้าของเมือง
- 2.) ศูนย์กลางรอง ชุมชนเมืองใหม่ เป็นศูนย์กลางที่มีบทบาทเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่ง และบริการสาธารณะแก่ชุมชนที่พักอาศัยโดยรอบ

การวางผังบริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 ทำให้เกิดศูนย์กลางของเมืองเพิ่มขึ้นอีก 1 แห่ง โดยมีบริเวณที่เป็นด่าน ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานที่บริเวณตลาดกลางเพื่อการเกษตรและบริเวณคลังสินค้า กำหนดดังนี้

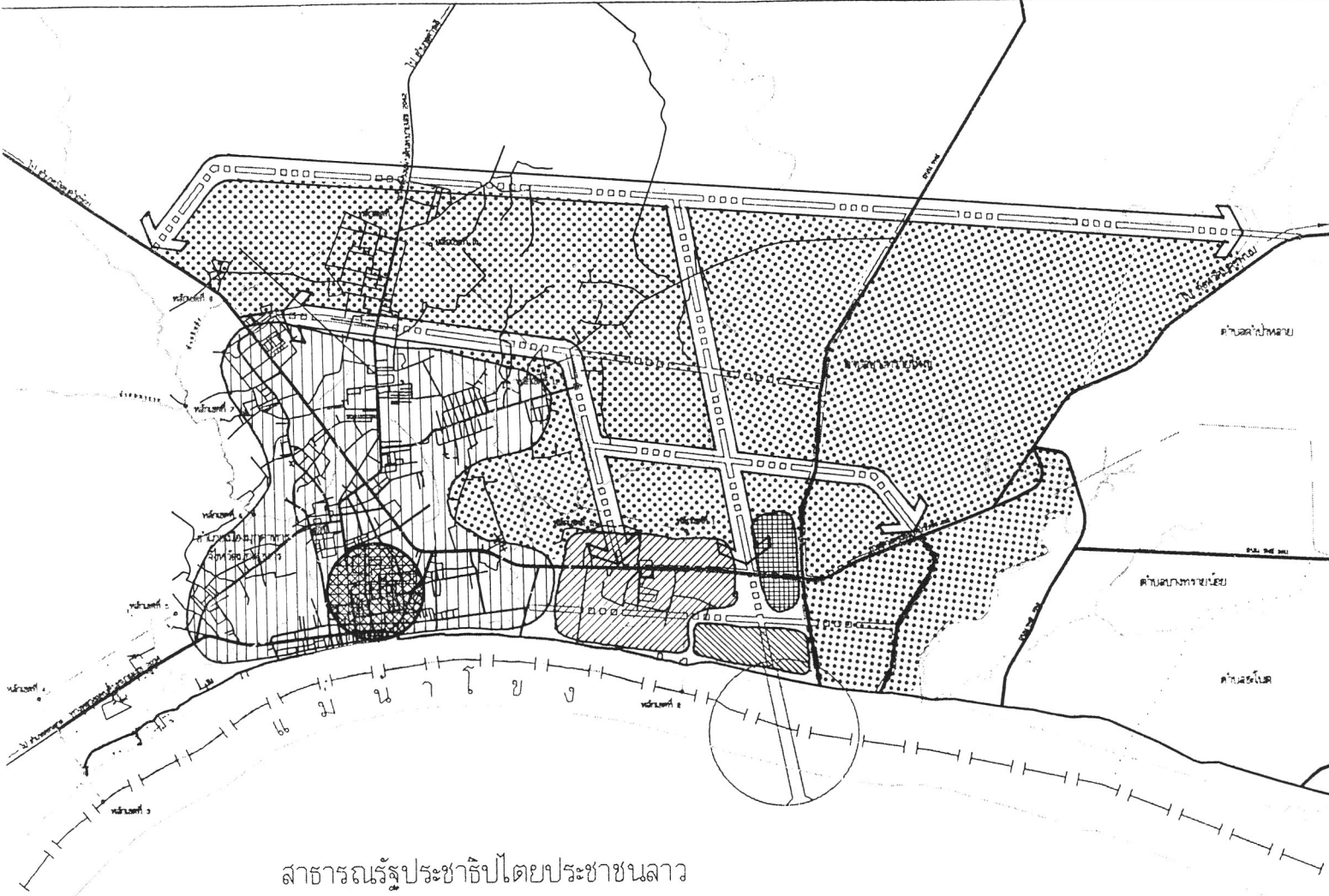
1. ที่ดินประเภทสถาบันราชการ (สีน้ำเงิน) หน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น ด้านศุลกากร ด้านตรวจคนเข้าเมือง สถานีตำรวจย่อยชายแดน ร้านค้าปลอดภาษี ฯลฯ โดยกำหนดให้อยู่บริเวณด้านทิศตะวันออกของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 เพื่อประโยชน์การใช้ถนนสายหลัก
2. ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม (สีแดง) บริเวณตลาดกลางการค้าเพื่อการเกษตร สถานีขนส่งผู้โดยสาร สถานีขนส่งสินค้า ด่านกักสัตว์ โดยกำหนดให้อยู่ด้านทิศตะวันตกของทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212
3. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (สีเหลือง) เพื่อให้ชุมชนไม่แออัดเป็นชุมชนที่มีภูมิทัศน์ที่ดี
4. ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ (สีเขียวอ่อน) อยู่บริเวณริมแม่น้ำโขง จัดเป็นสวนสาธารณะสองข้างของสะพานมิตรภาพ เปรียบเสมือนประตูเมือง มีความร่มรื่นสวยงาม ทำให้ทราบได้ว่าได้เข้ามาบริเวณเมืองมุกดาหารแล้ว

5. ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว) เป็นพื้นที่เกษตรกรรมโดยรอบชุมชน

6. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า (สีม่วง) อยู่บริเวณนี้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับที่ดินประเภทอุตสาหกรรมของผังเมืองรวมเมืองมุกดาหาร และให้สอดคล้องกับทิศทางการคมนาคมขนส่งวัตถุดิบและผลผลิตทางการเกษตรกับตลาด

ตาราง 6.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตชุมชนเมืองมุกดาหาร

ประเภทการใช้ที่ดิน	เทศบาลเมืองมุกดาหาร		ชุมชนชายแดน		ยอดรวม	
	พื้นที่(ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่(ไร่)	ร้อยละ	พื้นที่(ไร่)	ร้อยละ
1.ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย.	2,950.00	13.28	600	2.26	3,550	7.27
2.ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	281.25	1.27	-	-	281.25	0.58
3.พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	150.00	0.68	120	0.45	270	0.55
4.อุตสาหกรรมและคลังสินค้า	215.62	0.97	120	0.45	335.62	0.69
5.อุตสาหกรรมเฉพาะกิจ	143.75	0.65	-	-	143.75	0.29
6.คลังสินค้า	237.50	1.07	-	-	237.50	0.49
7.สถาบันการศึกษา	291.63	1.31	-	-	291.63	0.60
8.สถาบันศาสนา	291.63	1.31	-	-	291.63	0.60
9.สถาบันราชการ การสารูปโภคและสาธารณูปการ	1,131.25	5.09	520	1.96	1,651.25	3.38
10.ชนบทและเกษตรกรรม	14,290.45	64.32	24,140	90.96	38,430.25	78.72
11.ที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	225.00	1.01	520	1.96	745	1.53
12.ถนน,ซอย	903.13	4.06	520	1.96	1,423.13	2.91
13.ห้วย	1,167.92	5.26	-	-	1,167.92	2.39
รวม	22,218.75	100.00	26,540	100.00	48,818.93	100.00

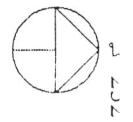
- แสดง แนวความคิดในการวางผัง
- ศูนย์กลางหลัก การบริหาร และการค้า
 - ศูนย์กลางรอง การพาณิชย์กรรม
 - มาตรการยับยั้งการขยายตัวตามถนนสายหลัก
 - รักษาพื้นที่ริมน้ำและพักผ่อนหย่อนใจ
 - บริเวณชุมชนเมือง
 - พื้นที่เกษตรกรรม
 - ระบบถนนเลี้ยงเมือง

- ถนนเดิมปรับปรุงผิวจราจร
- ถนนเดิมขยายผิวจราจร
- ถนนโครงการ

- สัญลักษณ์
- เขตประเทศ
 - เขตอำเภอ
 - เขตตำบล
 - เขตเทศบาล
 - ทางหลวง ถนน
 - แม่น้ำ คลอง ห้วย
 - หนอง บึง
 - สหภาพ
 - โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ
 - บริเวณโครงการทางเชื่อมเมือง โดยถนนทางหลวง
 - ที่ว่าการอำเภอ

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ

แผนที่ 6.9

การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต

การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต ให้รองรับขนาดประชากร และลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ของชุมชนอย่างเหมาะสมนั้น ได้ทำการศึกษาถึงองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ บทบาทหน้าที่และความสำคัญของเมืองมุกดาหาร ศักยภาพของพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาเป็นชุมชนบริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 ซึ่งจะทำให้เกิดการรวมกลุ่มของกิจกรรมและประชากร โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ลักษณะของพื้นที่ สมรรถนะดิน การให้บริการทางสังคม ความต่อเนื่องโครงข่ายคมนาคม การให้บริการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ โครงการที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนความคิดเห็นของท้องถิ่น รวมทั้งปัญหาของชุมชน

การวางและจัดทำผังนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา การดำรงรักษา ความต่อเนื่องระหว่างเมืองและพื้นที่ชนบทในด้านการคมนาคมและการขนส่ง การบริการ สาธารณะและสภาพแวดล้อม สามารถรองรับและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ส่งเสริมและพัฒนาทางเศรษฐกิจและโครงข่ายการบริการสาธารณะ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ให้ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางการบริหาร การปกครอง การศึกษาและการคมนาคมขนส่งของจังหวัดมุกดาหาร
2. ส่งเสริมการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย และพาณิชย์กรรมให้สัมพันธ์กับการขยายตัวของชุมชนและระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหาร
3. พัฒนาการบริการทางสังคม การสาธารณสุข และสาธารณูปการให้เพียงพอและได้มาตรฐาน
4. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท มีดังต่อไปนี้

1. ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเหลือง	ให้เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
2. ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีม่วง	ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
3. ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียว	ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
4. ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อน	ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ และการศึกษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
5. ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมะกอก	ให้เป็นที่ดินประเภทสถานบันการศึกษา
6. ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีเทาอ่อน	ให้เป็นที่ดินประเภทสถานบันศาสนา
7. ที่ดินในบริเวณที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำเงิน	ให้เป็นที่ดินประเภทสถานบันราชการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

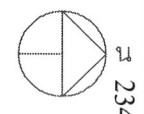
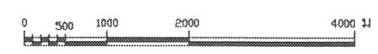
แปลตรง

- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ
- ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
- ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
- ที่ดินประเภทสถาบันราชการ
- ถนนเดิมปรับปรุงผิวจราจร
- ถนนเดิมขยายผิวจราจร
- ถนนโครงการ

- สัญลักษณ์
- เขตประเทศ
 - เขตอำเภอ
 - เขตตำบล
 - เขตเทศบาล
 - ทางหลวง ถนน
 - แม่น้ำ คลอง ห้วย
 - ท้อง บึง
 - สะพาน
 - โครงการก่อสร้างสถานมิตรภาพ
 - แนวถนนโครงการทางเลี่ยงเมือง โดยกรมทางหลวง
 - ที่ว่าการอำเภอ

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดน
เมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบ
จากสะพานมิตรภาพ

แผนที่ 6.10

6.7 ระบบคมนาคมขนส่งและสาธารณูปโภค

การวางผังระบบคมนาคมและขนส่งในอนาคต เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาปัญหาการจราจร โดยมีส่วนสอดคล้องกับแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต เพื่อให้มีการพัฒนาและการกระจายตัวของประชากรไปในบริเวณย่านการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จำแนกประเภทไว้ ช่วยให้เกิดความสะดวกในการจราจร สามารถเดินทางติดต่อกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว รวมไปถึงการขนส่งสินค้าเพื่อกิจการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าระหว่างประเทศ ระบบถนนในอนาคตที่กำหนดไว้เป็นแผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง ซึ่งเหมาะสมทั้งขนาด ประเภท และมาตรฐานของถนน นอกจากนี้เพื่อเป็นการประหยัดด้านงบประมาณการลงทุน โดยการปรับปรุงและขยายเขตทางถนนเดิมและเพิ่มถนน โครงการก่อสร้างใหม่เชื่อมโยงกันให้เกิดเป็นระบบโครงข่ายถนนที่สมบูรณ์เพื่อรองรับสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2

สภาพปัจจุบัน

เมืองมุกดาหาร และตำบลบางทรายใหญ่ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงมีแนวทางหลวงแผ่นดิน และถนนร.พ.ช.ผ่านทำให้มีความสะดวกในการเดินทางทั้งทางบกและทางน้ำ

ทางบก เส้นทางรถยนต์ที่สำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212 เชื่อมระหว่างจังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร นครพนม และหนองคาย มีขนาดเขตทางตั้งแต่ 30.00 - 60.00 เมตร เป็นถนนสายประธานของเมือง มีชื่อเรียกอีกชื่อว่า ถนนชยางกูร

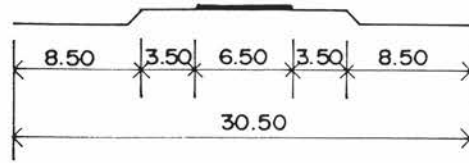
ถนน รพช. หมายเลข 4012 เชื่อมระหว่างจังหวัดมุกดาหาร อำเภอหว้านใหญ่และอำเภอธาตุพนมจังหวัดนครพนม เรียกริมฝั่งแม่น้ำโขงตลอดแนว

ถนน รพช. หมายเลข 4052 เชื่อมระหว่างถนน รพช. 4012 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 ไปอำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

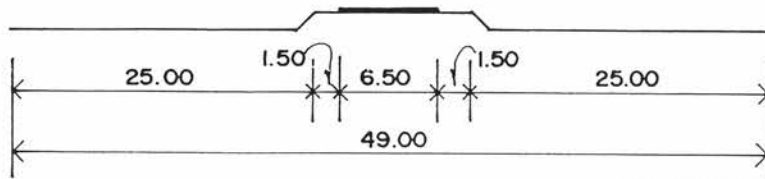
รูปแบบโครงข่ายของระบบถนนและทิศทางการจราจร

รูปแบบโครงข่ายถนนของตำบลบางทรายใหญ่ พบว่าแนวถนนตัดกันในแนวเหนือ - ใต้ และตะวันออก - ตะวันตก

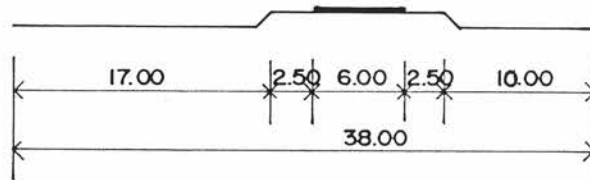
สภาพจราจรโดยทั่วไปมีความคล่องตัวดี ยานพาหนะส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ขนาดเล็ก และรถจักรยานยนต์

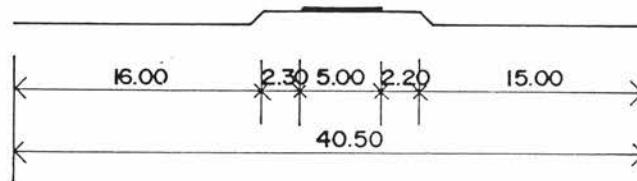
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212

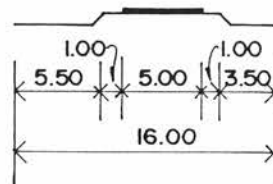
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 212

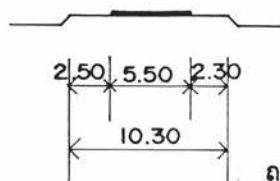
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2042

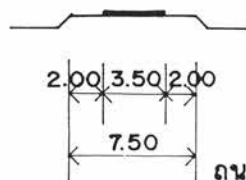
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2034

ถนนลาดแค่น ทางรพช. 11040

ถนนวงคำปาน

ถนนลำราญชายโขงเหนือ

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร
เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ

ประเภทและขนาดเขตทางระบบคมนาคมในอนาคต

การพิจารณาวางแผนระบบคมนาคมได้จำแนกประเภทของถนน ตามลักษณะหน้าที่การใช้งานออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ถนนสายประธาน ทำหน้าที่เป็นถนนสายหลักสำคัญที่เชื่อมต่อชุมชนต่าง ๆ ถนนประเภทนี้จะรับการจราจรชนิดผ่านเมือง ซึ่งมีปริมาณการจราจรมากและความเร็วสูง มีการควบคุมการเชื่อมต่อ รวมทั้งการออกแบบทางส่วนทางแยกที่เหมาะสม ถนนประเภทนี้ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ขนาดเขตทาง 60.00 เมตร ผิวจราจร 19.00 เมตร
2. ถนนสายหลัก ทำหน้าที่รับการจราจรถนนสายประธานเพื่อกระจายการจราจรต่อไปยังถนนสายรอง (ถนนรูปแบบ ข) ขนาดเขตทาง 30.00 เมตร ผิวจราจร 14.00 เมตร
3. ถนนสายรอง เป็นถนนที่รับการจราจรจากถนนสายหลักและกระจายเข้าสู่ถนนสายย่อย ให้บริการเฉพาะในแต่ละย่านการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ถนนรูปแบบ ค) ขนาดเขตทาง 20.00 เมตร ผิวจราจร 13.00 เมตร
4. ถนนสายย่อย ทำหน้าที่ให้บริการจราจรที่มีความเร็วต่ำ ทำให้พื้นที่ส่วนย่อยของชุมชนสามารถติดต่อถึงกันได้อย่างสะดวกทั่วถึง (ถนนรูปแบบ ง) ขนาดเขตทาง 16.00 เมตร ผิวจราจร 7.00 เมตร

โครงการพัฒนาระบบคมนาคมและการขนส่ง

แนวทางและโครงการพัฒนาชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นการเสนอแนะแนวความคิด โดยพิจารณาองค์ประกอบขึ้นพื้นฐานที่จำเป็น และมีความสำคัญสำหรับชุมชนเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปปรับปรุง แก้ไข ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และเพื่อการรองรับสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2

โครงการคมนาคมและขนส่ง เป็นการกำหนดระบบของถนนให้มีขนาดความต้องการที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทางท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง รวมทั้งกำหนดแนวถนนของอาคารที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่ และกำหนดระบบมาตรฐานของถนนโครงการเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

ลักษณะของถนนในอนาคต แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1. ถนนเดิมปรับปรุง หมายถึง ถนนที่มีอยู่เดิม มีขนาดเขตทางกว้างขวางเพียงพออยู่แล้ว เพียงแต่ทำการปรับปรุงผิวจราจรให้เหมาะสม เพื่อรองรับการคมนาคมภายในชุมชนให้ดีขึ้นในอนาคต

2. ถนนเดิมขยาย หมายถึง ถนนเดิมที่มีอยู่ แต่ขนาดเขตทางค่อนข้างคับแคบ อาจจะมีปัญหาทางด้านการจราจรในอนาคต จึงจำเป็นต้องเพิ่มขนาดเขตทางและผิวจราจรให้มากเท่าที่จะขยายได้ โดยพิจารณาจากสภาพและลักษณะของถนนเป็นเกณฑ์

3. ถนนโครงการ หมายถึง ถนนที่ได้กำหนดขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของพื้นที่และมีความเหมาะสมในการรองรับปริมาณการจราจรที่จะมีการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 พร้อมทั้งปรับปรุงระบบคมนาคมในพื้นที่ชุมชนให้ครบวงจร

สำหรับโครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 ประกอบด้วยถนน เดิมปรับปรุงผิวจราจรถนนเดิมขยาย และถนนโครงการโดยกำหนดถนนและเขตทางออกเป็น 4 ประเภท

1. ถนนประเภท ก 1 , ก2 เขตทางขนาด 60.00 เมตร
2. ถนนประเภท ข เขตทางขนาด 30.00 เมตร
3. ถนนประเภท ค เขตทางขนาด 20.00 เมตร
4. ถนนประเภท ง เขตทางขนาด 30.00 เมตร

ประเภทและขนาดเขตทาง

การวางระบบคมนาคมถนนจำแนกตามลักษณะการใช้งานและหน้าที่ เพื่อป้องกันความสับสนทางด้านจราจรและแยกประเภทการจราจร แบ่งเป็น 4 ประเภท

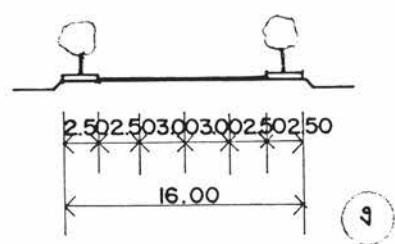
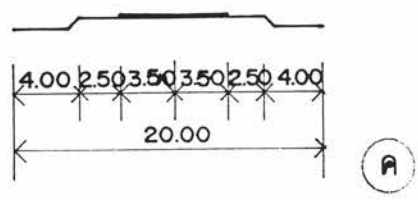
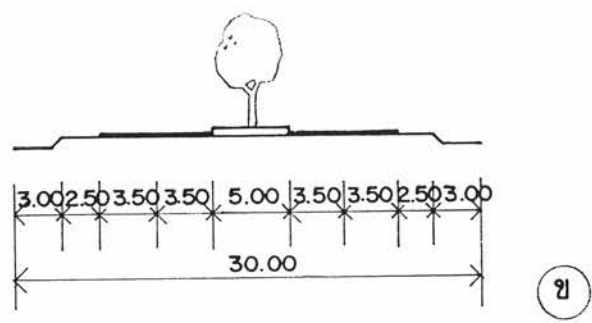
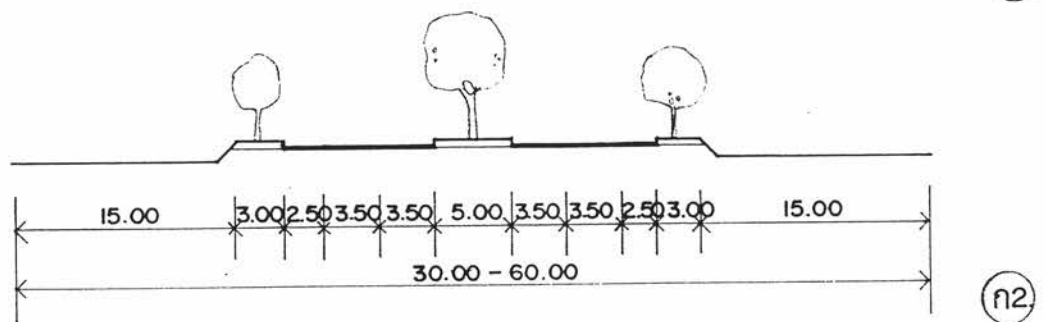
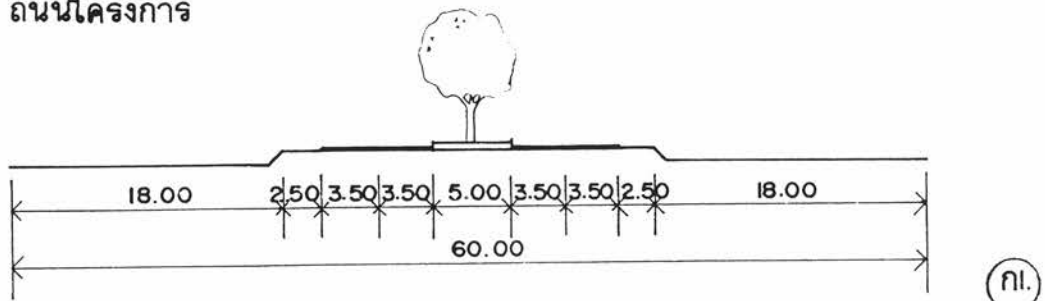
ถนนสายประธาน เป็นถนนที่รับการจราจรที่จะเข้าหรือออกจากเมือง ถนนประเภทนี้มีการควบคุมการเชื่อมต่ออย่างเหมาะสม ไม่ส่งเสริมให้มีการจอดรถข้างถนน มีเขตทาง กว้าง 30.00 เมตร 40.00 เมตร และ 60.00 เมตร เช่น ถนนสายก1 และ ก2 (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212)

ถนนสายหลัก เป็นถนนที่กระจายการจราจรไปสู่ถนนสายรอง มีปริมาณการจราจรผ่านเมืองผสมกับการหมุนเวียนในท้องถิ่น ถนนประเภทนี้มีขนาดเขตทางกว้าง 30.00 เมตร เช่น ถนนสาย ข ถนนเลียยเมือง และถนนรพช. หมายเลข 2015)

ถนนสายรอง เป็นถนนรองรับการจราจรถนนสายหลักและเชื่อมโยงการเดินทางย่านที่อยู่อาศัย ย่านพาณิชยกรรม และย่านอุตสาหกรรม ถนนประเภทนี้มีขนาดเขตทางกว้าง 20.00 เมตร เช่น ถนนสาย ค

ถนนสายย่อย เป็นถนนที่ใช้สัญจรภายในชุมชนมีลักษณะเป็นถนนหรือซอย ช่วยให้รถยนต์สามารถเข้าถึงพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของเมืองได้ ถนนประเภทนี้มีขนาดเขตทาง 16.00 เมตร เช่น ถนนสาย ง

ถนนโครงการ

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหาร
เพื่อรองรับผลกระทบจากสะพานมิตรภาพ

6.8 แนวความคิดในการวางผังระบบถนนและการขนส่ง

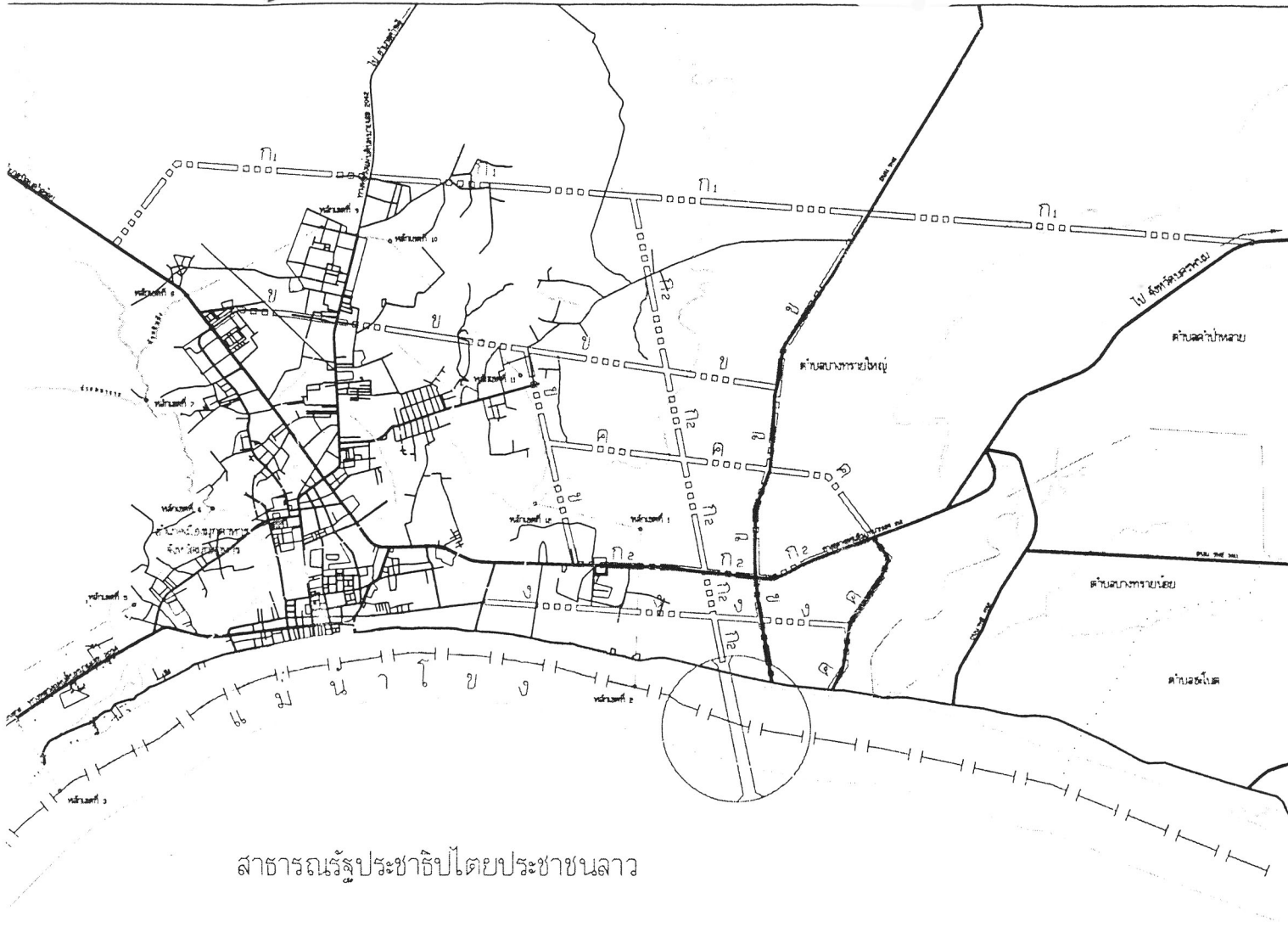
ในการวางผังระบบถนนและการขนส่งภายในชุมชนเมืองมุกดาหาร บริเวณตำบลบางทรายใหญ่จะต้องมองภาพรวมของการคมนาคมที่ต่อเชื่อมโยงในระดับพื้นที่ใกล้เคียงเป็นเบื้องต้น ไม่ว่าจะเป็นแหล่งงานส่วนที่เป็นสถานที่ราชการ บริเวณที่ 1 ได้แก่ ด้านสุทธการมุกดาหาร ด้านตรวจพืชและวัสดุทางการเกษตร ด้านตรวจคนหางานมุกดาหาร หน่วยแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ร้านค้าปลอดภาษี สถานีตำรวจย่อยด้านชายแดนมุกดาหารและตำรวจการท่องเที่ยวมุกดาหาร หรือเป็นแหล่งรวมกิจกรรมการให้บริการต่าง ๆ บริเวณที่ 2 ได้แก่ ตลาดกลางการค้าเพื่อการเกษตร สถานีขนส่งผู้โดยสาร สถานีขนส่งสินค้า ด้านกักสัตว์ เขตย่อยส่งเสริมอุตสาหกรรมส่งออก และส่วนของอุตสาหกรรมและคลังสินค้า เป็นบริเวณที่ 3 นำเข้ามาพิจารณาประกอบเพื่อให้การวางผังระบบถนนภายในของชุมชนและรองรับการขนส่งสินค้าในพื้นที่บริเวณที่ตั้งของสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 พร้อมทั้งให้สอดคล้องกับชุมชนเดิมอย่างมีระเบียบ มีระบบสะดวกและปลอดภัย

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ถนนชยางกูร) เปรียบเสมือนเป็นถนนสายประธานของเมือง และของบริเวณที่ตั้งของสะพานมิตรภาพที่ติดต่อเชื่อมโยงระหว่างชุมชนสำคัญ ๆ เช่น ชุมชนเมืองนิคมคำสร้อย ชุมชนเมืองคำชะอี จังหวัดนครพนมและจังหวัดอุบลราชธานี แม้ว่าตามความเป็นจริงแล้วถนนสุขุมวิทจะทำหน้าที่เป็นถนนผ่านเมืองมุกดาหารก็ตาม แต่หากมองในมาตราส่วนที่เล็กลงจะเห็นได้ว่า ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 จะเป็นถนนสายประธานของบริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพและตำบลบางทรายใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบโครงข่ายถนนสายหลักสายรองที่จะมาเชื่อมโยงและจะมีอิทธิพลต่อบทบาทของการใช้ที่ดินในบริเวณชุมชนเมืองมุกดาหารและบริเวณก่อสร้างสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 รวมทั้งบริเวณชุมชนเดิมริมแม่น้ำโขง

ถนนสายหลักสี่ ข้างเนื่องจากแนวความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับบทบาทของถนนสายประธาน(ถนนชยางกูร) ฉะนั้นทางเข้าหลักของบริเวณที่ตั้งของสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 เป็นถนนโครงการเลี้ยงเมือง เพื่อรองรับการขนส่งต่าง ๆ จากสะพานมิตรภาพและสามารถเชื่อมโยงกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ทางด้านทิศตะวันตกของเมือง

ถนนสายรอง เป็นถนนทางเลี้ยงเมืองและถนน รพช.หมายเลข 4015 และถนนโครงการในแนวเหนือใต้เป็นรูปตารางกริด

การตัดถนนโครงการรองรับสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 เพื่อหลีกเลี่ยงการผ่านชุมชนเมืองมุกดาหารและเพื่อสะดวกต่อการควบคุมในด้านต่าง ๆ การขนส่งที่มีความคล่องตัว รวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อระบบการสัญจร ความสะดวก ความปลอดภัย

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

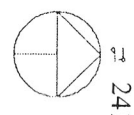
แสด์ดิง

- — — — — ถนนเดิมปรับปรุงผิวจราจร
- - - - - ถนนเดิมขยายผิวจราจร
- ถนนโครงการ

- สัญลักษณ์
- — — — — เขตประเทศ
 - - - - - เขตอำเภอ
 - เขตตำบล
 - เขตเทศบาล
 - ==== ทางหลวง ถนน
 - แม่น้ำ คลอง ห้วย
 - หนอง บึง
 - สถานที่
 - โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพ
 - แนวถนนโครงการทางเดียวเมือง โดยถนนทางหลวง
 - ⊙ ที่ว่าการอำเภอ

แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดน
เมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบ
จากสะพานมิตรภาพ

แผนที่ 6.11

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงข่ายคมนาคม

โดยการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่มีอยู่เดิมให้มีความสามารถในการรองรับการพัฒนา
มากขึ้นทั้งทางรถยนต์และทางรถไฟ

ทางรถยนต์ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ถนนชยางกูร) ให้พิจารณาจราจร
อย่างมาตรฐานเพื่อรองรับการพัฒนาการขนส่ง ซึ่งมีบทบาทเป็นถนนสายประธานของเมือง
มุกดาหาร

ปรับปรุงถนนรพช. หมายเลข 2015 เป็นเส้นเชื่อมระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข
212 กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 ให้พิจารณาจราจรอย่างที่ได้มาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อรองรับการ
พัฒนาชุมชน ซึ่งมีบทบาทเป็นศูนย์กลางพาณิชย์กรรมรอง ที่มีความสำคัญอันดับรองมาจากชุมชน
เมืองมุกดาหาร

ทางรถไฟ มีโครงการสร้างสายบัวใหญ่ - มุกดาหาร - นครพนม สำหรับการพัฒนาการ
คมนาคมทางรถไฟนั้น เป็นเส้นทางที่น่าสนใจและควรได้รับการสนับสนุนต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการ
ลดปัญหาการจราจรติดขัด จาการคมนาคมขนส่งทางรถยนต์

โครงการถนนตัดใหม่ ได้แก่ เส้นทางที่เชื่อมระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212
ทางด้านเหนือ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 ทางด้านใต้ของเมืองมุกดาหาร ผ่านทางหลวง
แผ่นดินหมายเลข 2042 และเชื่อมกับโครงการถนนตัดใหม่ที่รองรับบริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพ
แห่งที่ 2 ที่บ้านสงเปลือยและโครงการถนนตัดใหม่โดยเชื่อมเป็นโครงข่ายคมนาคมที่สมบูรณ์ โดย
สอดคล้องกับการวางผังเมืองรวมของจังหวัดมุกดาหาร และได้กำหนดขนาดความกว้างของเขตทาง
และพิจารณา ตามบทบาทหน้าที่ของถนนแต่ละเส้น

ระบบถนนเลียบเมืองซึ่งเป็นถนนโครงการ นำมาใช้เพื่อเปิดพื้นที่ให้มีการพัฒนาโดย
รอบ บริเวณชุมชนเมืองมุกดาหารและเพื่อรองรับสะพานมิตรภาพ และทำให้เกิดโครงข่ายคมนาคม
ที่สมบูรณ์ สามารถรองรับปริมาณการจราจรในด้านต่าง ๆ การขนส่งผลิตผลทางการเกษตร และ
ถนนโครงการจะช่วยลดปัญหาการจราจรบริเวณถนนสายหลักและเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึง
ระหว่างศูนย์กลางกับสะพานมิตรภาพให้สะดวกยิ่งขึ้น โดยถนนโครงการสายหลัก มีขนาดเขต
ทาง 30.00 - 60.00 เมตร

ระบบถนนสายรอง เพื่อความเชื่อมโยงของพื้นที่และเชื่อมกับระบบโครงข่ายของ
ชุมชนเดิม ให้มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน มีขนาดเขตทาง 16.00 - 20.00 เมตร

สรุปผลการศึกษา

ชุมชนเมืองมุกดาหาร เป็นพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย ด้านตะวันออกติดกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พื้นที่ชุมชนมีความสำคัญมากขึ้น เมื่อมีโครงการก่อสร้าง สะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 แนวโน้มของปัญหาจะมีเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนพัฒนา พื้นที่ชุมชนเมืองมุกดาหาร การขยายเขตผังเมืองรวมให้ครอบคลุมบริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพ แห่งที่ 2 เพื่อให้มีการควบคุมการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นระบบ และให้สอดคล้อง กับบทบาทหน้าที่ของชุมชนชายแดน ที่จะป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าชายแดนกับประเทศในแถบ อินโดจีน

ในชุมชนเมืองมุกดาหาร มีการวางผังเมืองรวมเฉพาะในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร ในการศึกษาจึงได้มีการวางผังบริเวณที่คาดว่าจะเกิดชุมชนขึ้น โดยการกำหนดศูนย์ราชการ และ ตลาดกลางของสินค้า โดยต่อเนื่องและสอดคล้องกับผังเมืองรวมทางด้านโครงข่ายการคมนาคม เป็นการวางผังการใช้ที่ดินในอนาคตเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนแห่งใหม่ที่จะเกิดขึ้น บริเวณสะพานมิตรภาพ แห่งนี้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อ

การศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบจาก สะพานมิตรภาพในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาผลกระทบด้านการใช้ที่ดิน โดยมีการวางโครงข่าย คมนาคมและการใช้ที่ดินบริเวณที่คาดว่าจะเกิดชุมชนแห่งใหม่ หากมีผู้ที่สนใจจะศึกษาต่อจากนี้ ผู้ วิจัยขอเสนอการวางผังเมืองเฉพาะต่อเนื่องบริเวณริมแม่น้ำโขงตลอดแนวจากชุมชนเมืองมุกดาหาร ถึงบริเวณที่ตั้งสะพานมิตรภาพ